

Besluit
van Gedeputeerde Staten van Limburg

Verzoek actualisatie omgevingsvergunning

Ashorst B.V. te Horst aan de Maas

Zaaknummer: 2019-204804

INHOUDSOPGAVE

1	Besluit	3
1.1	Onderwerp	3
1.2	Besluit	3
1.3	Procedure	4
1.4	Afschriften	4
1.5	Rechtsbescherming	4
1.6	Ondertekening	5
2	Procedure	6
2.1	Huidige vergunnings situatie	6
2.2	Bevoegd gezag	11
3	Toetsingskader en overwegingen	12
3.1	(Herhaald) verzoek	12
3.2	Beoordeling verzoek	13
3.3	Aangevulde gegevens ten aanzien van ontwerpbesluit	26
4	Zienswijzen	30
5	Ambtshalve wijziging vigerende vergunningen	48
5.1	Revisievergunning van 25 februari 2008 (kenmerk 2006-175)	48
5.2	Veranderingsvergunning Fase 1 van 18 augustus 2011 en Fase 2 van 22 augustus 2013 (zaaknummer 2012-0543)	48
6	Nieuwe voorschriften	49

1 Besluit

1.1 Onderwerp

Met brieven van 18 juni 2019 en 23 april 2020, ingekomen 19 juni 2019 en 28 april 2020, is een (herhaald) verzoek ingekomen van de heer [REDACTED] namens Werkgroep Behoud Woonomgeving de Paes om de aan Ashorst B.V. voor de inrichting gelegen aan het Veld Oostenrijk 50 te Horst verleende omgevingsvergunning(en) te actualiseren conform artikel 2.31, tweede lid, onder b van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Het verzoek is geregistreerd onder zaaknummer 2019-204804.

De reden voor dit verzoek is gelegen in het feit dat de inrichting van Ashorst naar de mening van belanghebbenden een continue stankoverlast veroorzaakt in de omgeving. Daarom wordt verzocht om de traditionele stallen van de varkenshouderij te voorzien van de Beste Beschikbare Technieken (BBT) en een aantal bestaande luchtwassers te moderniseren. Voor een uitgebreide toelichting van het verzoek verwijzen wij hier naar §3.1 van de considerans.

1.2 Besluit

Gedeputeerde Staten van Limburg besluiten, gelet op artikel 2.30, eerste lid juncto artikel 5.10, lid 1 van het Besluit omgevingsrecht (Bor), artikel 2.31, eerste lid onder b (ambtshalve plicht tot wijzigen vergunning) juncto het tweede lid, onder b (verzoek derden tot actualisatie), alsmede artikel 2.31a (verlaten grondslag aanvraag) van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de omgevingsvergunning van 22 augustus 2013 (zaaknummer 2012-0543) op verzoek van derden, alsmede vanuit onze eigen actualisatieplicht, zodanig te wijzigen:

- a. door de in hoofdstuk 6 van dit besluit opgenomen nieuwe voorschriften te verbinden aan deze omgevingsvergunning;
- b. dat de in het besluit (dictum) van de revisievergunning van 25 februari 2008 (kenmerk 2006-175) genoemde vergunde veebezetting wordt ingetrokken;
- c. dat de in het besluit (dictum) van de revisievergunning van 25 februari 2008 (kenmerk 2006-175) genoemde gewaarmerkte stukken van de aanvraag, voor zover het betreft de inrichtingstekeningen en stukken welke betrekking hebben op de veebezetting en huisvestingssystemen, welke deel uitmaken van dit besluit worden ingetrokken;
- d. dat de voorschriften 9.4, 9.37 t/m 9.71 van de revisievergunning van 25 februari 2008 (kenmerk 2006-175) worden ingetrokken;
- e. dat de in het besluit (dictum) van de veranderingsvergunning fase 2 van 22 augustus 2013 (zaaknummer 2012-0543) genoemde stukken van de aanvraag welke onderdeel uitmaken van deze vergunning, voor zover het betreft de inrichtingstekeningen en stukken welke betrekking hebben op het huisvestingssysteem van de traditionele stal 6 na 1 januari 2023 worden ingetrokken;
- f. dat de in het besluit (dictum) van de veranderingsvergunning fase 2 van 22 augustus 2013 (zaaknummer 2012-0543) opgenomen tabel, voor zover het betreft de huisvestingssystemen van de traditionele 5 en 6 na 1 januari 2023 worden ingetrokken;
- g. dat de voorschriften 2.5 t/m 2.22 van de veranderingsvergunning fase 2 van 22 augustus 2013 (zaaknummer 2012-0543) worden ingetrokken.

1.3 Procedure

Dit besluit is voorbereid met de uitgebreide voorbereidingsprocedure als beschreven in paragraaf 3.3 van de Wabo. Gelet op artikel 3.10, eerste lid, van de Wabo is deze procedure van toepassing omdat de aanvraag geheel betrekking heeft op:

- een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e (milieu).

Evenals de te wijzigen voorschriften middels de vigerende vergunning eveneens middels de uitgebreide voorbereidingsprocedure tot stand zijn gekomen (artikel 3.15, derde lid Wabo). Verder is rekening gehouden met de gestelde procedurele vereisten in artikel 3.15, eerste en tweede lid van de Wabo.

In de Wabo is anders dan in de Wet milieubeheer geen artikel meer opgenomen waarin staat dat een derde kan verzoeken om een bestaande omgevingsvergunning te wijzigen. Nu echter een verzoek van een belanghebbende als een aanvraag kwalificeert volgens de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is dat ook niet meer noodzakelijk. Aangezien Werkgroep Behoud Woonomgeving de Paes als een belanghebbende te gelden heeft bij de inrichting van Ashorst BV, is er dus sprake van een aanvraag op grond van de Awb waar wij middels dit besluit op beslissen.

1.4 Afschriften

Een afschrift van dit besluit is verzonden aan:

1. Ashorst B.V.
de heer [REDACTED]
Kerkestraat 1
6029 RS STERKSEL
2. DLV Bouw, Milieu en Techniek B.V.
Postbus 511
5400 AM UDEN
3. Werkgroep Behoud Woonomgeving de Paes
De heer [REDACTED]
Veld Oostenrijk 22
5961 NW HORST
4. Het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Horst a/d Maas
Postbus 6005
5960 AA HORST

1.5 Rechtsbescherming

Beroep

Belanghebbenden die zienswijzen over het ontwerpbesluit hebben ingediend, belanghebbenden aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten geen zienswijzen te hebben ingediend, belanghebbenden die willen opkomen tegen de wijzigingen die bij het nemen van het besluit ten opzichte van het ontwerp zijn aangebracht en adviseurs die gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid advies uit te brengen over het ontwerpbesluit, kunnen tegen betaling van de verschuldigde griffierechten, beroep instellen bij de Rechtbank Limburg, sector Bestuursrecht. Het beroepschrift moet binnen een termijn van zes weken worden ingediend. Deze termijn vangt aan met ingang van de dag na die waarop dit besluit ter inzage is gelegd. Op deze beroepschriftprocedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

Het beroepschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten:

- a. de naam en het adres van de indiener;
- b. de datum;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht, en;
- d. de redenen van het beroep (motivering).

Het beroepschrift moet worden gericht aan:

Rechtbank Limburg
Sector Bestuursrecht
Postbus 950
6040 AZ Roermond.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar de internetpagina van de Rechtbank Limburg,
www.rechtspraak.nl.

Het indienen van een beroepschrift heeft geen schorsende werking. Als u een beroepschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg, sector Bestuursrecht, Postbus 950, 6040 AZ Roermond.

U kunt uw beroep en een eventueel verzoek om voorlopige voorziening ook digitaal instellen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag, volgend op de beroepstermijn van 6 weken. Indien binnen de beroepstermijn tegen het besluit bij de Voorzieningenrechter een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht is gedaan, treedt het besluit niet in werking voordat op dat verzoek is beslist.

1.6 Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

2 Procedure

2.1 Huidige vergunningsituatie

De inrichting van Ashorst beschikt over de volgende vergunningen:

1. Revisievergunning van 25 februari 2008 (kenmerk 2006-175);
2. Melding van 23 juli 2010;
3. Omgevingsvergunning activiteiten bouwen en milieuneutraal van 8 september 2011 (WABO-2011-0416);
4. Omgevingsvergunning Fase 1 activiteit bouwen van 18 augustus 2011 (WABO-2011-0117);
5. Veranderingsvergunning Fase 2 activiteit milieu van 22 augustus 2013 (zaaknummer 2012-0543);
6. Omgevingsvergunning activiteit handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening van 2 februari 2017 (zaaknummer 2016-603493);
7. Omgevingsvergunning activiteit handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening van 21 juni 2018 (zaaknummer 2018-201162);
8. Omgevingsvergunning activiteit bouwen van 28 februari 2019 (zaaknummer 2018-207644);
9. Omgevingsvergunning activiteiten milieu en handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening van 2 april 2020 (zaaknummer 2017-204943);
10. Omgevingsvergunning activiteiten (ver)bouwen en milieuneutraal van 16 april 2020 (zaaknummer 2020-201804).

De op 18 augustus 2011 verleende fase 1 omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen en de op 22 augustus 2013 verleende fase 2 omgevingsvergunning vormen samen de omgevingsvergunning welke per 10 oktober 2013 onherroepelijk is geworden.

Binnen de inrichting is vergund een intensieve veehouderij (incl. brijvoerkeuken) en een mestbe- en verwerkingsinstallatie.

Aangezien het verzoek tot actualisatie van de vigerende vergunningen betrekking heeft op de veehouderij hebben wij hieronder alleen de vergunde veehouderij weergegeven.

2.1.1 Veehouderij 2010

Op basis van de verleende revisievergunning van 25 februari 2008 en de melding van 23 juli 2010 was oorspronkelijk vergund het houden van de volgende aantallen en soorten varkens:

- 1.600 productieve zeugen (400 kraamzeugen, 1.200 guste- en dragende zeugen);
- 500 opfokzeugen;
- 9.819 vleesvarkens;
- 5.808 gespeende biggen;
- 8 beren.

Bij deze vergunde aantallen en soorten varkens en huisvestingssystemen treden de volgende emissies op:

- ammoniakemissie 12.853 kg/jaar;
- geuremissie 210.843,9 ouE/s;
- fijn stofemissie 1.575,81 kg/jaar.

2.1.2 Veehouderij 2013

De laatste veranderingen van de varkenshouderij zijn doorgevoerd met de fase 2 veranderingsvergunning van 22 augustus 2013.

De vergunde veranderingen hadden betrekking op de uitbreiding met een kraamstal (nieuwe stal 12) voor 152 kraamzeugen, een zeugenstal (nieuwe stal 13) voor 608 dragende zeugen en een biggenstal (ombouw bestaan gebouw naar stal 7) voor 1.000 gespeende biggen. Daarnaast werd in de bestaande stallen het aantal vleesvarkens verminderd met 225 dieren, het aantal biggen uitgebreid met 1.644 dieren en het aantal opfokzeugen verminderd met 10 dieren. Als laatste werden een groot aantal stallen voorzien van nieuwe luchtwassersystemen.

Op basis van deze vergunning is vergund het houden van de volgende aantallen en soorten varkens:

- 2.360 productieve zeugen (552 kraamzeugen, 1.808 gaste- en dragende zeugen);
- 490 opfokzeugen;
- 9.594 vleesvarkens;
- 8.452 gespeende biggen;
- 8 beren.

Bij deze vergunde aantallen en soorten varkens en huisvestingssystemen treden de volgende emissies op:

- ammoniakemissie 12.825,2 kg/jaar;
- geuremissie 176.713,2 oue/s;
- fijn stofemissie 1.374,98 kg/jaar.

Ondanks de destijds aangevraagde uitbreiding van dieren (plus 3.169 stuks) bleef de al bestaande individuele "overbelaste situatie" bestaan, alleen in mindere mate doordat de geuremissie door de aangevraagde en toegepaste geur reducerende maatregelen afnam van 210.843,9 oue/s naar 176.713,2 oue/s en maximaal 50% van de behaalde geurreductie werd opgevuld met extra of andere dieren (zogenoemde 50/50 regeling).

2.1.3 Veehouderij 2020

Door het in 2018 vastgestelde lagere geurverwijderingsrendement van combi luchtwassers zijn in het Kamerstuk (zie <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/04/03/onderzoek-naar-het-rendement-van-luchtwassers-voor-de-veehouderij>) door de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat de te volgen stappen en de gevolgen voor veehouders beschreven, te onderscheiden in bestaande en nieuwe bedrijven, en zijn tevens de gevolgen voor de omwonenden beschreven.

In dit Kamerstuk is uitgesproken dat voor bestaande veehouderijen met een combi luchtwasser die niet wordt gewijzigd, of die een vervangingsinvestering willen doen waarbij de geurbelasting en het aantal dieren van een of meerdere diercategorieën niet toeneemt, er niets veranderd. Immers de ondernemer heeft de investering gedaan op basis van een vergunning die door de overheid is afgegeven en mag dus handelen in overeenstemming met die vergunning.

Rekening houdende met de gewijzigde Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv) van 19 juli 2018, dit vanwege het lagere geurverwijderingsrendement van combi luchtwassers, is in de onderstaande tabel opgenomen zowel de vergunde emissiefactoren als de met grijs gearceerd de gewijzigde emissiefactoren voor geur en ammoniak en de consequenties voor de vergunde geur- en ammoniakemissie.

Uit de onderstaande tabel volgt dat de vergunde geuremissie vanwege het lagere verwijderingsrendement van de combi luchtwassers is toegenomen van 176.713,2 ouE/s naar 214.206,4 ouE/s.

Stal nr.	Dieren categorie	Huisvestings systeem	Aantal dieren	NH ₃ ¹	ouE ³	PM10 ⁵	NH ₃ kg/jaar	Geur ouE/s	Fijn stof Kg/jaar
1	Guste/dragende zeugen (Rav D 1.3.12.4)	gecombineerd luchtwassysteem emissiereductie met watergordijn en biologische wasser BWL 2010.02.V6	200	0,63	4,7 10,3 ⁴	35	126	940 2.060	7
1	Opfokzeugen (Rav D 3.2.15.4) hokoppervlak groter dan 0,8 m2	gecombineerd luchtwassysteem emissiereductie met watergordijn en biologische wasser BWL 2010.02.V6	490	0,53 0,45 ²	5,8 12,7 ⁴	31	259,7 220,5	2.842 6.223	15,19
2	Vleesvarkens (Rav D 3.2.15.4) hokoppervlak groter dan 0,8 m2	gecombineerd luchtwassysteem emissiereductie met watergordijn en biologische wasser BWL 2010.02.V6	1.344	0,53 0,45 ²	5,8 12,7 ⁴	31	712,32 604,8	7.795,20 17.068,8	41,66
3	Vleesvarkens (Rav D 3.2.15.4) hokoppervlak groter dan 0,8 m2	gecombineerd luchtwassysteem emissiereductie met watergordijn en biologische wasser BWL 2010.02.V6	1.176	0,53 0,45 ²	5,8 12,7 ⁴	31	623,28 529,2	6.820,8 14.935,2	36,46
4 rechts	Gespeende biggen (Rav D 1.1.14) hokoppervlak groter dan 0,35 m2	chemisch luchtwassysteem emissiereductie BWL 2007.05.V7	1.560	0,04 0,03 ²	5,5	48	62,4 46,8	8.580	74,88
4 links	Gespeende biggen (Rav D 1.1.15.4) hokoppervlak maximaal 0,35 m2	gecombineerd luchtwassysteem emissiereductie met watergordijn en biologische wasser BWL 2010.02.V6	2.028	0,09 0,10 ²	2 4,3 ⁴	15	182,52 202,8	4.056 8.720,4	30,42

Stal nr.	Dieren categorie	Huisvestings systeem	Aantal dieren	NH ₃ ¹	ou _E ³	PM10 ⁵	NH ₃ kg/jaar	Geur ou _E /s	Fijn stof Kg/jaar
5 links	Vleesvarkens (Rav D 3.2.14) hokoppervlak groter dan 0,8 m2	chemisch luchtwassysteem emissiereductie BWL 2007.05.V7	1.092	0,18 0,15 ²	16,1	99	196,56 163,8	17.581,2	108,11
5 rechts	Vleesvarkens (Rav D 3.2.15.4) hokoppervlak groter dan 0,8 m2	gecombineerd luchtwassysteem emissiereductie met watergordijn en biologische wasser BWL 2010.02.V6	1.092	0,53 0,45 ²	5,8 12,7 ⁴	31	578,76 491,4	6.333,6 13.868,4	33,85
5 boven	Vleesvarkens (Rav D 3.100) hokoppervlak groter dan 0,8 m2	overige huisvestingssystemen traditioneel	450	3,5 3,0 ²	23	153	1.575 1.350	10.350	68,85
6	Kraamzeugen (Rav D 1.2.100)	traditioneel	400	8,3	27,9	160	3.320	11.160	64
6	Guste/dragende zeugen (Rav D 1.3.101)	traditioneel overige huisvestingssystemen, individuele huisvesting	1.000	4,2	18,7	175	4.200	18.700	175
6	Dekberen (Rav D 2.100)	Traditioneel	8	5,5	18,7	180	44	149,6	1,44
7	Gespeende biggen (Rav D 1.1.3) hokoppervlak maximaal 0,35 m2	mestopvang in water in combinatie met een mestafvoersysteem ' Sondag-systeem' BWL 2007.07.V2 (voorheen BWL 2006.06)	1.000	0,13 0,15 ²	5,4	56	130 150	5.400	56
8	Vleesvarkens (Rav D 3.2.7.2.2 + D 3.2.14) hokoppervlak groter dan 0,8 m2	mestkelders met (water- en) mestkanaal; mestkanaal met schuine putwand met roosters anders dan metalen driekant op het mestkanaal emitterend mestoppervlak groter dan 0,18 m2, maar kleiner dan 0,27 m2 BWL 2010.10.V1 + chemisch luchtwassysteem emissiereductie BWL 2007.05.V7	2.280	0,075 ⁶ 0,095 ⁶	12,5 ⁷	99	171 216,6	28.500	225,72

Stal nr.	Dieren categorie	Huisvestings systeem	Aantal dieren	NH ₃ ¹	ou _E ³	PM10 ⁵	NH ₃ kg/jaar	Geur ou _E /s	Fijn stof Kg/jaar
9	Gespeende biggen (Rav D 1.1.3 + D 1.1.14) hokoppervlak maximaal 0,35 m ² per big	mestopvang in water in combinatie met een mestafvoersysteem 'Sondag-systeem BWL 2007.07.V2 (voorheen BWL 2006.06) + chemisch luchtwassysteem emissiereductie BWL 2007.05.V7	3.864	0,009 ⁶ 0,0135 ⁶	3,8 ⁸	48	34,78 52,16	14.683,2	185,47
10	Vleesvarkens (Rav D 3.2.7.2.2 + D 3.2.14) hokoppervlak groter dan 0,8 m2	mestkelders met (water- en) mestkanaal; mestkanaal met schuine putwand met roosters anders dan metalen driekant op het mestkanaal emitterend mestoppervlak groter dan 0,18 m2, maar kleiner dan 0,27 m2 (BWL 2010.10.V1) + chemisch luchtwassysteem emissiereductie BWL 2007.05.V7	2.160	0,075 ⁶ 0,095 ⁶	12,5 ⁷	99	162 205,2	27.000	213,84
12	Kraamzeugen (Rav D 1.2.15)	chemisch luchtwassysteem emissiereductie BWL 2007.05.V7	152	0,42	19,5	104	63,84	2.964	15,81
13	Guste- en dragende zeugen (Rav D 1.3.12.4)	gecombineerd luchtwassysteem emissiereductie met watergordijn en biologische wasser BWL 2010.02.V6	608	0,63	4,7 10,3 ⁴	35	383,04	2.857,6 6.262,4	21,28
	Totaal						12.825,2 (2013) 12.370,1 ⁴ (2020)	176.713, 2 (2013) 214.206, 4 (2020)	1.374,98

BWL 2010.02.V6	gecombineerd luchtwassysteem 85% ammoniakemissiereductie, 45% geuremissiereductie en 80% fijnstofemissiereductie met watergordijn en biologische wasser
BWL 2007.05.V7	chemisch luchtwassysteem 95% ammoniakemissiereductie, 30% geuremissiereductie en 35% fijnstofemissiereductie

¹ emissie in kg NH₃ per dierplaats per jaar volgens bijlage 1 van de gewijzigde Regeling ammoniak en veehouderij van 13 december 2013 (Stcrt. 31 december 2013 nr. 35932)

² emissie in kg NH₃ per dierplaats per jaar volgens bijlage 1 van de gewijzigde Regeling ammoniak en veehouderij van 17 juli 2018 (Stcrt. 19 juli 2018 nr. 39679)

³ aantal Odour Units per seconde per dier volgens bijlage 1 van de gewijzigde Regeling geurhinder en veehouderij van 13 december 2013 (Stcrt. 31 december 2013 nr. 35929)

⁴ aantal Odour Units per seconde per dier volgens bijlage 1 van de gewijzigde Regeling geurhinder en veehouderij van 17 juli 2018 (Stcrt. 19 juli 2018 nr. 39679)

⁵ emissie in gram per dier per jaar volgens de op 15 maart 2019 op de website van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu gepubliceerde emissiefactoren

⁶ De emissiefactor die bij de betreffende luchtwassystemen (en biofilters) staat vermeld, is gebaseerd op de toepassing van het luchtwassysteem bij een traditioneel (niet emissiearm) huisvestingssysteem. Indien het luchtwassysteem wordt toegepast in combinatie met een ander emissiearm huisvestingssysteem – niet zijnde een ander luchtwassysteem –, wordt de emissiefactor van die combinatie als volgt berekend: $ef_c = 0,01 \times (100 - rp) \times ef_a$ (ef_c en ef_a zijn daarbij de emissiefactoren van de combinatie respectievelijk van het andere emissiearme systeem is; rp geeft het reductiepercentage van de luchtwasser weer)

Indien het reductiepercentage van het andere huisvestingssysteem evenwel hoger is dan 70 ($ef_a < 0,3ef_o$, waarbij ef_o de emissiefactor van overige huisvestingssystemen van de betreffende diercategorie is), dan geldt evenwel: $ef_c = 0,01 \times (100 - rp) \times 0,3ef_o$

<u>Stal 8 en stal 10 (2019)</u>	<u>Stal 8 en stal 10 (2013)</u>
$0,01 \times (100 - 95) \times 1,9 = 0,095$	$0,01 \times (100 - 95) \times 1,5 = 0,075$
D3.2.7.2.2 (emissiearm huisvestingssysteem) 1,9	1,5
D3.2.14 (chemische luchtwasser 95%) 0,15	0,18
<u>Stal 9 (2019)</u>	<u>Stal 9 (2013)</u>
$0,01 \times (100 - 95) \times (0,30 \times 0,69) = 0,01035$	$0,01 \times (100 - 95) \times (0,30 \times 0,60) = 0,009$
2 ^e formule, omdat reductiepercentage van het andere huisvestingssysteem hoger is dan 70.	
$0,15 < (0,3 \times 0,69) = 0,207$	$0,13 < (0,3 \times 0,60) = 0,18$
D1.1.3 (emissiearme huisvesting) 0,15	0,13
D1.1.14 (chemische luchtwasser 95%) 0,03	0,04

⁷ in combinatie met huisvesting met geuremissiefactor 17,9 is de gezamenlijke factor 12,5

⁸ in combinatie met huisvesting met geuremissiefactor 5,4 is de gezamenlijke factor 3,8

2.2 Bevoegd gezag

De inrichting is genoemd in categorie 1.4 onder d, 7.1, 8.1 onder a, 8.2 onder b, 28.4 onder a lid 6, 28.4 onder c lid 1 van bijlage 1 onderdeel C van het Besluit omgevingsrecht (Bor). Verder bevat de inrichting één of meerdere IPPC-installaties (categorieën 6.6b, 6.6c 5.3b onder i). Daarom zijn wij het bevoegd gezag voor de integrale omgevingsvergunning.

3 Toetsingskader en overwegingen

In overeenstemming met artikel 2.31 Wabo kan het bevoegd gezag voorschriften die aan een omgevingsvergunning zijn verbonden wijzigen. De omstandigheden waaronder dit moet of kan gebeuren zijn eveneens vermeld in dit artikel. In dit geval is er sprake van een omstandigheid als bedoeld in artikel 2.31, tweede lid, onderdeel b: een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, voor zover dit in het belang van de bescherming van het milieu is. Hier zullen we hiernavolgend verder op in gaan.

3.1 (Herhaald) verzoek

In de brief van 18 juni 2019 wordt door de Werkgroep Behoud Woonomgeving de Paes verzocht om:

1. Het aanbrengen van wassers voor stal 1 (deels) en stal 6, waar nu geen wassers op zijn geplaatst. Deze stallen produceren nu zonder wassers volgens de oude berekeningen meer dan 30.000 eenheden aan stank (met 85% rendement op stank levert dat een reductie op van ca. 25.000 stankeenheden);
2. Het moderniseren van de wassers van stallen 4 rechts, 5 links, 5 rechts, 8, 9 en 10 volgens een uitgewerkt voorstel van de firma Ashorst wat volgens berekening een reductie van ca. 80.000 stankeenheden zou opleveren.

De redenen voor deze actualisering zijn gelegen in het feit dat voor stal 1 en 6 geen sprake is van BBT maatregelen, hetgeen gezien de omvang van het bedrijf, wel vereist is.

Bij de huidige stanklast van alleen al het veebedrijf van Ashorst is er in de omgeving voor meerdere huizen sprake van een slecht tot zeer slecht woon- en leefklimaat. De maatregelen zouden leiden tot een verbetering van de uitstoot van het veebedrijf van meer dan 50%!

De actualisatie is mogelijk en verplicht aangezien in het rapport "geur bekenen" is aangegeven, dat er sprake is van het niet voldoen aan BBT (voor de stallen 1 en 6).

De tweede maatregel zoals uitgewerkt door de ondernemer, is eveneens een alleszins economisch haalbare maatregel. Uit recent uitgewerkte concept vergunningen voor RMS en Willems in Horst aan de Maas, blijkt dat met koolfiltratie (zeker voor stallen goed toepasbaar) en een kennelijk doorontwikkeld wassysteem bij Willems, stankreductie rendementen kunnen worden behaald van 85-90+%. Hier is dus sprake van technische dóórontwikkeling en bewezen technieken die gezien de overbelasting in deze buurt de overheid verplicht tot actualisering, aldus de Werkgroep.

In de wet is met betrekking tot de actualiseringplicht het volgende beschreven:

- Op grond van artikel 2.30 en 2.31, eerste lid, onder b, Wabo, moet het bevoegd gezag regelmatig ambtshalve bezien of de beperkingen en voorschriften nog toereikend zijn.

Criteria zijn:

- De ontwikkelingen op het gebied van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu;
- De ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu.

Wat betreft deze vergunning geldt dat een deel van de stallen niet voldoet aan BBT en daarom of gesloten of aangepast moeten worden zoals ook beschreven in het rapport Geur bekenen. Daarnaast geldt voor de te gebruiken criteria, dat zich technische mogelijkheden hebben voorgedaan zoals blijkt uit de ontwerpvergunningen als eerder beschreven en die gaan over dezelfde soort verse mest als die ook uit de stallen komt.

Voor het tweede criterium geldt de sinds de vorige vergunningen sterk veranderde gedachten en bewustwording over het grote milieu (NH₃) en de noodzakelijke aanpassingen, respectievelijk verbeteringen daarin en de andere gedachten over acceptabele geurbelasting zoals ook blijkt uit het rapport geur bekenen.

Omdat deze voorgestelde aanpassingen waartoe u wettelijk gezien minstens ten dele verplicht bent, verzoeken we u dan ook een deel van de vergunning te actualiseren. De voorgestelde aanpassingen zijn ook economisch acceptabel voor een bedrijf van deze omvang.

In de brief van 23 april 2020 wordt naast de argumenten in de brief 18 juni 2019 nog herinnerd aan het volgende:

- a. Zoals al vermeld; op grond van de artikelen 2.30 en 2.31, Wabo, en artikel 5.10, Bor, is het bevoegd gezag gehouden om regelmatig te bezien of de voorschriften die aan een omgevingsvergunning zijn verbonden, nog toereikend zijn gezien de ontwikkelingen op het gebied van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu en de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu. Gezien de milieubelasting, de voortgaande inzichten en technische mogelijkheden is het terecht aanvullingen op te leggen om de zware overlast te beperken;
- b. De zorgplicht van de overheid vraagt van deze overheid om na te streven dat de als nog net acceptabele grenzen aangemerkte waarden van 14 ouE/m³ bij geur overlaste objecten te behalen. Bij Ashorst is sprake van zware overtredingen op dit gebied; van de veehouderij en van daarnaast nog extra activiteiten;
- c. Bij diverse (ontwerp)vergunningen in behandeling bij de provincie worden technieken aangeprezen met geurrendementen van 85-90%. De technische mogelijkheden tot sterke verbetering van geuroverlast en tevens ammoniak zijn aldus volop aanwezig.

3.2 Beoordeling verzoek

Voor de vergunde situatie verwijzen wij hier naar §2.1 van de considerans.

De inrichting van Ashorst betreft een zogenaamde inrichting waarbinnen meerdere IPPC-installaties aanwezig zijn. De varkenshouderij heeft meer dan 2.000 plaatsen voor mestvarkens en meer dan 750 plaatsen voor zeugen en valt daarmee onder categorie 6.5, onder b en c van bijlage I van de Richtlijn Industriële Emissies (RIE). De (co-)vergistinginstallatie heeft een capaciteit van meer dan 100 ton per dag en valt daarmee onder categorie 5.3b van bijlage I van de RIE.

Het bevoegd gezag moet vergunningen van IPPC installaties actueel houden. In de regelgeving zijn daarvoor twee actualisatieverplichtingen opgenomen:

- Actualisatieplicht binnen 4 jaar na publicatie van een nieuwe Best Beschikbare Technieken (BBT) conclusie in het Publicatieblad van de Europese Unie (artikel 5.10, lid 1 Besluit omgevingsrecht (Bor));

- Actualisatieplicht die regelmatig uitgevoerd moet worden (artikel 2.30 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)) / artikel 5.10, lid 2 Bor).

Daarnaast kent de Wabo in een Artikel 2.31, eerste lid, onder b, de plicht voor het bevoegd gezag om beperkingen of voorschriften aan te vullen, te wijzigen of in te trekken of om alsnog beperkingen of voorschriften aan een vergunning te verbinden, indien blijkt dat de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu veroorzaakt, gezien de ontwikkeling van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu, verder kunnen, of, gezien de ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu, verder moeten worden beperkt. Op grond van sub b van lid 2 van hetzelfde artikel is er een bevoegdheid om een vigerende vergunning te wijzigen.

Criterium hierbij is het belang van de bescherming van het milieu. Deze bevoegdheid is meer een ad hoc bevoegdheid, die gebruikt wordt wanneer er een aanvraag van een derde binnenkomt of het bevoegd gezag in de handhaving op het een en ander is gestuit dat moet leiden tot aanpassing van de vergunning.

Een belangrijk verschil tussen beide procedures (actualiseren en wijzigen in belang van bescherming milieu) is dat het bevoegd gezag in het kader van de actualiseringsplicht op basis van BBT de grondslag van de aanvraag mag verlaten. Dit volgt uit artikel 2.31a Wabo.

Dat betekent dat om te voldoen aan de BBT om het milieu te beschermen er maatregelen of voorzieningen kunnen worden verbonden aan een vergunning welke nooit zijn aangevraagd in het verleden en welke dus tot meer ingrijpende veranderingen van de inrichting kunnen leiden. Het bevoegd gezag verbindt dan, voor zover nodig, aan de omgevingsvergunning voorschriften die leiden tot de toepassing van andere technieken dan die uit de oorspronkelijke vergunningaanvraag. Dit staat in artikel 2.31a, lid 1 van de Wabo. In dat geval zou dat kunnen betekenen dat de BBT uit de BBT conclusies Intensieve Veehouderijen (gepubliceerd op 21 februari 2017) leiden tot het voorschrijven van andere technieken dan ooit aangevraagd en vergund zijn.

3.2.1 Best Beschikbare Technieken (BBT)

Een inrichting met een IPPC-installatie heeft altijd een omgevingsvergunning milieu nodig. Dat volgt uit artikel 2.1, lid 2 van het Bor. Daarnaast gelden voorschriften van het Activiteitenbesluit en is het Besluit emissiearme huisvesting van toepassing.

Een IPPC-bedrijf dat zijn activiteiten wijzigt, moet wijziging van de vergunning aanvragen.

Actualisatieplicht bij nieuwe BBT-conclusies

Zoals hierboven al is weergegeven, geldt binnen vier jaar na publicatie van de BBT-conclusies voor de hoofdactiviteit van een IPPC-installatie een actualisatieplicht (artikel 5.10 lid 1 Bor) (dus naast de plicht van artikel 2.30 lid 1 Wabo). De actualisatieplicht start op het moment dat de Europese Unie de BBT-conclusies voor de hoofdactiviteit publiceert in het Publicatieblad van de Europese Unie. Deze termijn is dus op 21 februari 2017 begonnen en eindigt op 21 februari 2021.

Artikel 2, lid 2 van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) maakt een uitzondering op het exclusieve toetsingskader van de Wgv voor het toepassen van de beste beschikbare technieken (BBT). Het bevoegd gezag kan vergunningvoorschriften opnemen om te voldoen aan BBT. Weigeren van de vergunning kan als niet wordt voldaan aan BBT. Daarbij is niet de Wgv het toetsingskader, maar de Wabo.

Zolang vergunninghouder geen aanvraag omgevingsvergunning milieu indient voor het oprichten of veranderen van een veehouderij, is er geen toets aan de Wgv. Dit betekent dat de bestaande overbelaste situatie ongewijzigd mag blijven bestaan. Wel kan het bevoegd gezag de vergunning ambtshalve aanpassen om te voldoen aan BBT.

BBT en Geur

In de BBT-conclusies voor de intensieve veehouderij (IV) staan in §1.9 de verschillende BBT om geuremissies te voorkomen of, indien dat niet haalbaar is, te verminderen.

In BBT 12 wordt ingegaan op de elementen behorende bij het opzetten/ uitvoeren en regelmatig evalueren van een geurbeheersplan, als onderdeel van het milieubeheerssysteem (BBT 1), om geuremissie van een veehouderij te voorkomen of, indien dat niet haalbaar is, te verminderen in die gevallen waar geurhinder bij gevoelige receptoren wordt verwacht en/of is onderbouwd. De bijbehorende monitoring is te vinden in BBT 26. BBT 12 is alleen toepasbaar in gevallen waar geurhinder bij gevoelige receptoren wordt verwacht en/of is onderbouwd.

Wij hebben in overeenstemming met BBT12 een voorschrift opgenomen dat voor wat betreft de varkenshouderij een geurbeheersplan moet worden opgesteld, omdat bij Ashorst sprake is van een situatie waarin geurhinder bij gevoelige receptoren (o.a. woningen) zich heeft voorgedaan c.q. voordoet en is bevestigd door het groot aantal gevalideerde geurklachten van omwonenden uit de directe omgeving van Ashorst.

Dit valt te onderbouwen doordat in de situatie van Ashorst de geurbelasting van de varkenshouderij groter is dan de helft van de achtergrondbelasting en daarmee is de voorgrondbelasting (geurbelasting Ashorst) bepalend/ dominant voor de geurhindersituatie (leefkwaliteit) bij de woningen in de omgeving. Als gevolg van de vergunde veehouderij 2013 was bij een groot aantal woningen al sprake was van een berekende (zeer) hoge geurbelasting met een bijbehorend matig tot (zeer) slecht leefklimaat. Als gevolg van de problematiek met de combi luchtwassers, lager geur verwijderingsrendement waardoor de geuremissie is toegenomen, is de berekende geurbelasting bij de woningen in de omgeving alleen maar toegenomen (zie §2.1.3 van de considerans).

Voor een uitgebreide toelichting over de geursituatie bij Ashorst zie §3.2.2.2 van de considerans.

In de uitspraak van de rechtbank Gelderland ECLI:NL: RBGEL:2019:639 is de kwestie omtrent het geurbeheersplan aan de orde gekomen. De rechtbank bevestigt dat een overbelaste situatie een geval is waar geurhinder is te verwachten. Het ging hier ook over het lagere rendement van de combi-luchtwasser (bij Ashorst eveneens aan de orde). Dit zou naast de al overbelaste situatie een extra reden kunnen zijn om eisen voor een geurbeheersplan in de omgevingsvergunning op te nemen.

Om geuremissie en/of geureffecten van een veehouderij te voorkomen of, indien niet haalbaar is, te verminderen, is de BBT een combinatie van de onderstaande in BBT 13 genoemde technieken. Per situatie moet het bevoegd gezag beoordelen welke technieken nodig zijn en deze in de omgevingsvergunning vastleggen.

Als voldoende afstand aanwezig is tussen veehouderij en geurgevoelige objecten voldoet de veehouderij aan de eerstgenoemde techniek. Het bevoegd gezag moet beoordelen welke andere technieken voor die specifieke situatie aanvullend nodig zijn.

Een aantal van de genoemde technieken zijn ook onderdeel van emissiearme huisvestingssystemen en reduceren naast geur ook ammoniak.

Het is niet zo dat de meest minimale technieken altijd voldoende zijn om aan de BBT-conclusie te voldoen. Dit hangt af van de specifieke situatie. Bijvoorbeeld de grootte van het bedrijf, de mogelijkheden tot reductie en de uitvoering van het bedrijf. Bij een groot bedrijf of grote stallen zijn duurdere technieken eerder betaalbaar. Per situatie moet het bevoegd gezag beoordelen wat voor die specifieke situatie BBT is. Voor wat betreft de economische haalbaarheid geldt niet de financiële situatie van het bedrijf, maar is de kosteneffectiviteit leidend.

Alternatieve gelijkwaardige technieken kunnen management- of ventilatiemaatregelen zijn. Een ventilatiemaatregel heeft effect op de invoergegevens van V-stacks Vergunningen, waardoor de verspreiding van geur verbetert. Denk aan het verhogen of verplaatsen van het emissiepunt of het verhogen van de uittreesnelheid.

BBT13	techniek	toepasbaarheid
a	Voldoende afstand in acht nemen tussen de boerderij/ installatie en de gevoelige receptoren	Mogelijk niet algemeen toepasbaar op bestaande boerderijen/ installaties
b	<p>Een stalsysteem gebruiken dat één of een combinatie van de volgende beginselen hanteert:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de dieren en oppervlakken droog en schoon houden (bv. vermijden dat voeder wordt gemorst, het vermijden van mest in ligruimtes met gedeeltelijke roostervloer; • het emitterend mestoppervlak verkleinen (bv. gebruikmaken van metalen of kunststofroosters, kanalen met een beperkt blootgesteld mestoppervlak; • mest regelmatig afvoeren naar een externe (overdekte) mestopslagplaats; • de temperatuur van de mest (bv. door drijfmestkoeling) en de binnentemperatuur verlagen; • de luchtstroming en -snelheid over het mestoppervlak verminderen; • het strooisel in systemen op basis van strooisel droog en onder aerobe omstandigheden houden. 	<p>Om redenen van dierenwelzijn is het verlagen van de temperatuur van de binnenlucht en het verminderen van de luchtstroming en -snelheid mogelijk niet toepasbaar. De verwijdering van drijfmest door spoelen is wegens geurpieken niet toepasbaar op varkensbedrijven in de nabijheid van gevoelige receptoren. Zie toepasbaarheid voor stallen in BBT 30, BBT 31, BBT 32, BBT 33 en BBT 34.</p>
c	<p>De wijze waarop afvoerlucht uit de stallen wordt verwijderd optimaliseren door één of een combinatie van de volgende technieken te gebruiken:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ de hoogte van de afvoerlucht vergroten (bijv. de lucht boven de dakhoogte afvoeren, schoorstenen, luchtafvoer door de nok in plaats van door het lage deel van de muren); ▪ de verticale afvoersnelheid verhogen; ▪ aan de buitenzijde efficiënte barrières (bijv. vegetatie) plaatsen om turbulentie in de afvoerluchtstroom te creëren; ▪ de afvoeropeningen in het lage deel van de uren uitrusten met deflectoren om de afvoerlucht naar de 	De aanpassing van de oriëntatie van de as van de nok is niet toepasbaar op bestaande installaties.

	grond te leiden; <ul style="list-style-type: none"> ▪ de afvoerlucht lozen aan de stalszijde die van de gevoelige receptor is afgewend; ▪ de as van de nok van een natuurlijk geventileerd gebouw dwars op de overheersende windrichting oriënteren. 	
d	Een luchtwassysteem gebruiken zoals: 1. biowasser; 2. biofilter; 3. twee- of drietrapsluchtzuiveringssysteem.	Deze techniek is mogelijk niet algemeen toepasbaar wegens hoge uitvoeringskosten. Alleen toepasbaar op bestaande installaties waar een centraal ventilatiesysteem wordt gebruikt. Een biofilter is alleen toepasbaar op drijfmestinstallaties. Een biofilter vereist een voldoende grote oppervlakte buiten de stal van filterpakketten.

Aangezien ten tijde van de vergunde veehouderij 2013 bij een groot aantal woningen al sprake was van een berekende (zeer) hoge geurbelasting met een bijbehorend matig tot (zeer) slecht leefklimaat en daarnaast een aantal stallen nog traditioneel zijn of voorzien van een chemische luchtwasser met voor geur een verwijderingsrendement van 30%, zijn wij voornemens het verzoek (deels) te honoreren.

Uit de onderstaande tabel volgt dat de geuremissie van de vergunde veehouderij na doorvoeren van bepaalde maatregelen zou kunnen dalen van 230.190 oue/s (zie §2.1.3 van de considerans) naar 189.840,8 oue/s, uitgaande van het overal realiseren van combi luchtwassers. Deze geuremissie ligt daarmee lager dan de gecorrigeerde geuremissie van de vergunde veehouderij in 2020 (zie §2.1.1 van de considerans) en de geuremissie van de vergunde veehouderij in 2010 (zie §2.1.1 van de considerans). Deze geuremissie ligt wel hoger dan de geuremissie van de vergunde veehouderij in 2013 (zie §2.1.3 van de considerans), omdat ten tijde van vergunningverlening voor de combi luchtwassers nog is uitgegaan van een geurverwijderingsrendement van 85% welke in 2018 door de wetgever in een wijziging van de Rgv naar 45% is bijgesteld.

Een verdere daling van de geuremissie van de veehouderij is in de toekomst alleen te bereiken door de toepassing van nieuwe (combinatie van) bronmaatregelen en/of nageschakelde technieken waarvan in de praktijk, middels een proefstalregeling, is aangetoond dat deze functioneren en daardoor worden opgenomen in de Rgv.

Verder volgt uit de onderstaande tabel dat door deze actualisatie van de vergunning de ammoniakemissie van de vergunde veehouderij na 21 februari 2021 drastisch zal dalen van 12.370,14 kg/jaar (zie §2.1.3 van de considerans) naar 5.385,84 kg/jaar en de fijn stofemissie aanzienlijk zal dalen van 1.374,98 kg/jaar (zie §2.1.3 van de considerans) naar 991,05 kg/jaar, uitgaande van het treffen van de maatregelen, zoals in de tabel hieronder staan genoemd.

Stal nr.	Dieren categorie	Huisvestings systeem	Aantal dieren	NH ₃ ¹	ou _E ³	PM10 ⁵	NH ₃ kg/jaar	Geur ou _E /s	Fijn stof Kg/jaar
1	Guste/dragende zeugen (Rav D 1.3.12.4)	gecombineerd luchtwassysteem emissiereductie met watergordijn en biologische wasser BWL 2010.02.V6	200	0,63	10,3 ⁴	35	126	2.060	7
1	Opfokzeugen (Rav D 3.2.15.4) hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	gecombineerd luchtwassysteem emissiereductie met watergordijn en biologische wasser BWL 2010.02.V6	490	0,45 ²	12,7 ⁴	31	220,5	6.223	15,19
2	Vleesvarkens (Rav D 3.2.15.4) hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	gecombineerd luchtwassysteem emissiereductie met watergordijn en biologische wasser BWL 2010.02.V6	1.344	0,45 ²	12,7 ⁴	31	604,8	17.068,8	41,66
3	Vleesvarkens (Rav D 3.2.15.4) hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	gecombineerd luchtwassysteem emissiereductie met watergordijn en biologische wasser BWL 2010.02.V6	1.176	0,45 ²	12,7 ⁴	31	529,2	14.935,2	36,46
4 rechts	Gespeende biggen (Rav D 1.1.15.4) hokoppervlak groter dan 0,35 m ²	gecombineerd luchtwassysteem emissiereductie met watergordijn en biologische wasser BWL 2010.02.V6	1.560	0,10 ²	4,3 ⁴	15	156	6.708	23,40
4 links	Gespeende biggen (Rav D 1.1.15.4) hokoppervlak maximaal 0,35 m ²	gecombineerd luchtwassysteem emissiereductie met watergordijn en biologische wasser BWL 2010.02.V6	2.028	0,10 ²	4,3 ⁴	15	202,8	8.720,4	30,42
5 links	Vleesvarkens (Rav D 3.2.15.4) hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	gecombineerd luchtwassysteem emissiereductie met watergordijn en biologische wasser BWL 2010.02.V6	1.092	0,45 ²	12,7 ⁴	31	491,4	13.868,4	33,85

Stal nr.	Dieren categorie	Huisvestings systeem	Aantal dieren	NH ₃ ¹	ou _E ³	PM10 ⁵	NH ₃ kg/jaar	Geur ou _E /s	Fijn stof Kg/jaar
5 rechts	Vleesvarkens (Rav D 3.2.15.4) hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	gecombineerd luchtwassysteem emissiereductie met watergordijn en biologische wasser BWL 2010.02.V6	1.092	0,45 ²	12,7 ⁴	31	491,4	13.868,4	33,85
5 boven	Vleesvarkens (Rav D 3.2.15.4) hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	gecombineerd luchtwassysteem emissiereductie met watergordijn en biologische wasser BWL 2010.02.V6	450	0,45 ²	12,7 ⁴	31	202,5	5.715	13,95
6	Kraamzeugen (Rav D 1.2.17.4)	gecombineerd luchtwassysteem emissiereductie met watergordijn en biologische wasser BWL 2010.02.V6	400	1,3	15,3 ⁴	32	520	6.120	12,80
6	Guste/dragende zeugen (Rav D 1.3.12.4)	gecombineerd luchtwassysteem emissiereductie met watergordijn en biologische wasser BWL 2010.02.V6	1.000	0,63	10,3 ⁴	35	630	10.300	35
6	Dekberen (Rav D 2.4.4)	gecombineerd luchtwassysteem emissiereductie met watergordijn en biologische wasser BWL 2010.02.V6	8	0,83	10,3 ⁴	36	6,64	82,4	0,288
7	Gespeende biggen (Rav D 1.1.3) hokoppervlak maximaal 0,35 m ²	mestopvang in water in combinatie met een mestafvoersysteem 'Sondag-systeem' BWL 2007.07.V2 (voorheen BWL 2006.06)	1.000	0,15 ²	5,4	56	150	5.400	56

Stal nr.	Dieren categorie	Huisvestings systeem	Aantal dieren	NH ₃ ¹	ou _E ³	PM10 ⁵	NH ₃ kg/jaar	Geur ou _E /s	Fijn stof Kg/jaar
8	Vleesvarkens (Rav D 3.2.7.2.2 + D 3.2.14) hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	mestkelders met (water- en) mestkanaal; mestkanaal met roosters anders dan metalen driekant op het mestkanaal emitterend mestoppervlak groter dan 0,18 m ² , maar kleiner dan 0,27 m ² BWL 2010.10.V3 + chemisch luchtwassysteem emissiereductie BWL 2007.05.V7	2.280	0,095 ⁶	12,5 ⁷	99	216,6	28.500	225,72
9	Gespeende biggen (Rav D 1.1.3 + D 1.1.14) hokoppervlak maximaal 0,35 m ² per big	mestopvang in water in combinatie met een mestafvoersysteem 'Sondag-systeem BWL 2007.07.V2 (voorheen BWL 2006.06) + chemisch luchtwassysteem emissiereductie BWL 2007.05.V7	3.864	0,0135 ⁶	3,8 ⁸	48	52,16	14.683,2	185,47
10	Vleesvarkens (Rav D 3.2.7.2.2 + D 3.2.14) hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	mestkelders met (water- en) mestkanaal; mestkanaal met roosters anders dan metalen driekant op het mestkanaal emitterend mestoppervlak groter dan 0,18 m ² , maar kleiner dan 0,27 m ² BWL 2010.10.V3) + chemisch luchtwassysteem emissiereductie BWL 2007.05.V7	2.160	0,095 ⁶	12,5 ⁷	99	205,2	27.000	213,84

Stal nr.	Dieren categorie	Huisvestings systeem	Aantal dieren	NH ₃ ¹	ou _E ³	PM10 ⁵	NH ₃ kg/jaar	Geur ou _E /s	Fijn stof Kg/jaar
12	Kraamzeugen (Rav D 1.2.17.4)	gecombineerd luchtwassysteem emissiereductie met watergordijn en biologische wasser BWL 2010.02.V6	152	1,3	15,3 ⁴	32	197,6	2.325,6	4,86
13	Guste- en dragende zeugen (Rav D 1.3.12.4)	gecombineerd luchtwassysteem emissiereductie met watergordijn en biologische wasser BWL 2010.02.V6	608	0,63	10,3 ⁴	35	383,04	6.262,4	21,28
	Totaal						5.385,84	189.840,8	991,05

BWL 2010.02.V6 gecombineerd luchtwassysteem 85% ammoniakemissiereductie, 45% geuremissiereductie en 80% fijnstofemissiereductie met watergordijn en biologische wasser

BWL 2007.05.V7 chemisch luchtwassysteem 95% ammoniakemissiereductie, 30% geuremissiereductie en 35% fijnstofemissiereductie

¹ emissie in kg NH₃ per dierplaats per jaar volgens bijlage 1 van de gewijzigde Regeling ammoniak en veehouderij van 13 december 2013 (Stcrt. 31 december 2013 nr. 35932)

² emissie in kg NH₃ per dierplaats per jaar volgens bijlage 1 van de gewijzigde Regeling ammoniak en veehouderij van 17 juli 2018 (Stcrt. 19 juli 2018 nr. 39679)

³ aantal Odour Units per seconde per dier volgens bijlage 1 van de gewijzigde Regeling geurhinder en veehouderij van 13 december 2013 (Stcrt. 31 december 2013 nr. 35929)

⁴ aantal Odour Units per seconde per dier volgens bijlage 1 van de gewijzigde Regeling geurhinder en veehouderij van 17 juli 2018 (Stcrt. 19 juli 2018 nr. 39679)

⁵ emissie in gram per dier per jaar volgens de op 15 maart 2020 op de website van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu gepubliceerde emissiefactoren

⁶ De emissiefactor die bij de betreffende luchtwassystemen (en biofilters) staat vermeld, is gebaseerd op de toepassing van het luchtwassysteem bij een traditioneel (niet emissiearm) huisvestingssysteem. Indien het luchtwassysteem wordt toegepast in combinatie met een ander emissiearm huisvestingssysteem – niet zijnde een ander luchtwassysteem –, wordt de emissiefactor van die combinatie als volgt berekend: $ef_c = 0,01 \times (100 - rp) \times ef_a$ (ef_c en ef_a zijn daarbij de emissiefactoren van de combinatie respectievelijk van het andere emissiearme systeem is; rp geeft het reductiepercentage van de luchtwasser weer)

Indien het reductiepercentage van het andere huisvestingssysteem evenwel hoger is dan 70 ($ef_a < 0,3ef_c$, waarbij ef_c de emissiefactor van overige huisvestingssystemen van de betreffende diercategorie is), dan geldt evenwel: $ef_c = 0,01 \times (100 - rp) \times 0,3ef_c$

Stal 8 en stal 10 (2019)

$$0,01 \times (100 - 95) \times 1,9 = 0,095$$

Stal 8 en stal 10 (2013)

$$0,01 \times (100 - 95) \times 1,5 = 0,075$$

D3.2.7.2.2 (emissiearm huisvestingssysteem) 1,9

1,5

D3.2.14 (chemische luchtwasser 95%) 0,15

0,18

Stal 9 (2019)

$$0,01 \times (100 - 95) \times (0,30 \times 0,69) = 0,01035$$

Stal 9 (2013)

$$0,01 \times (100 - 95) \times (0,30 \times 0,60) = 0,009$$

2° formule, omdat reductiepercentage van het andere huisvestingssysteem hoger is dan 70.

$$0,15 < (0,3 \times 0,69) = 0,207$$

$$0,13 < (0,3 \times 0,60) = 0,18$$

D1.1.3 (emissiearme huisvesting) 0,15

0,13

D1.1.14 (chemische luchtwasser 95%) 0,03

0,04

⁷ in combinatie met huisvesting met geuremissiefactor 17,9 is de gezamenlijke factor 12,5

⁸ in combinatie met huisvesting met geuremissiefactor 5,4 is de gezamenlijke factor 3,8

Verderop in dit besluit zullen wij motiveren welke maatregelen we in alle redelijkheid kunnen en zullen verlangen van vergunninghoudster.

3.2.2 Geurbelasting en geurhinder

In de Handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij is een relatie gelegd tussen de geurbelasting (ouE/m^3) en de geurhinder (% gehinderde). Deze Handreiking is begin 2014 helemaal geactualiseerd en de rechter heeft het gebruik van de Handreiking geaccepteerd (ECLI:NL:RVS:2013:BZ7606).

De geurbelasting wordt uitgedrukt als geurconcentratie: als aantallen Europese odour units in een volume-eenheid lucht (ouE/m^3). Geurconcentraties worden in laboratoria gemeten volgens de NEN-EN 13725:2003 (Lucht - bepaling van de geurconcentratie door dynamische olfactometrie). Voor de geurbelasting is uitgegaan van het gebruikelijke 98-percentiel van de geurconcentratie. Dat betekent dat de - met een verspreidingsmodel - berekende geurconcentratie gedurende 98 procent van de tijdseenheid niet wordt overschreden (ouE/m^3 ; P98).

De Wgv schrijft voor dat de geurbelasting door één veehouderij op een geurgevoelig object bepaalde waarden niet mag overschrijden, waarbij een verschil wordt gemaakt in geurgevoelige objecten in niet en concentratiegebieden binnen en buiten de bebouwde kom. De wettelijke geurnormen in artikel 3 en artikel 6 Wgv zijn vergelijkbaar met de geurbelasting in één bronsituatie en met de voorgrondbelasting.

Er is sprake van geurhinder, als iemand herhaaldelijk geur waarneemt, deze onaangenaam vindt, deze negatief is voor zijn welbehagen en hij zich niet gemakkelijk er aan kan onttrekken.

De mate waarin mensen geur als hinderlijk ervaren, hangt af van de mate van blootstelling, maar ook van bijvoorbeeld de onaangenaamheid van de geur (hedonisch karakter van de geur, de geurbeleving), de kenmerken en eigenschappen van de mensen (zoals karakter en lichamelijke gezondheid) en de binding die de mensen hebben met het bedrijf dat de geur veroorzaakt. De geurhinder wordt uitgedrukt als percentage.

De te verwachten geurhinder in een gebied is afhankelijk van de mate van geurbelasting. Deze mate van geurbelasting is weer afhankelijk van de voorgrond- en achtergrondbelasting. De voor- en achtergrondbelasting hebben in een gebied nooit op elke plek dezelfde waarde. Het is praktisch niet haalbaar om per geurgevoelig object de voor- en achtergrondbelasting te bepalen.

3.2.2.1 Wat is nu precies de voor- en achtergrondbelasting?

Voorgrondbelasting: de geurbelasting veroorzaakt door de veehouderij die voor dat geurgevoelige object dominant is. Dus de geurbelasting van die veehouderij die de meeste geur bij het geurgevoelige object veroorzaakt. Omdat het een grote veehouderij is of omdat veehouderij dichtbij het geurgevoelig object ligt.

Achtergrondbelasting: de totale geurbelasting van alle veehouderijen in de omgeving van het geurgevoelige object. Dus de geurbelasting door de veelheid aan veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object.

Bijvoorbeeld: een geurgevoelig object ondervindt geurbelasting van veehouderij A (geurbelasting 10 ouE/m³), veehouderij B (geurbelasting 14 ouE/m³) en veehouderij C (geurbelasting 8 ouE/m³). De voorgrondbelasting is dan 14 ouE/m³. De voorgrondbelasting is dus altijd het gevolg van één veehouderij.

De voorgrondbelasting is alleen relevant voor het bepalen van verwachte geurhinder bij de geurgevoelige objecten. De berekening is nodig, omdat uit onderzoek is gebleken dat de geurhinder door de voorgrondbelasting anders is dan die door de achtergrondbelasting - bij gelijke belastingen. Bijvoorbeeld: als één veehouderij een geurbelasting van 18 ouE/m³ op een geurgevoelig object veroorzaakt, leidt dat tot *meer* hinder dan als drie veehouderijen *samen* 18 ouE/m³ veroorzaken.

Daarom is het nodig om per situatie te onderzoeken wat de hoogste hinder geeft: de achtergrondbelasting of de voorgrondbelasting.

Als vuistregel geldt dat de voorgrondbelasting bepalend is voor de geurhindersituatie (leefkwaliteit), als deze groter is dan de helft van de achtergrondbelasting. Dus als de achtergrondbelasting 20 ouE/m³ bedraagt, hoeft de voorgrondbelasting alleen te worden beschouwd als die 10 ouE/m³ of meer bedraagt.

Met de voor- en achtergrondbelasting kan het geurhinderpercentage berekend worden. In de tabellen A (achtergrondbelasting en geurhinder) en B (voorgrondbelasting en geurhinder) staan de verschillende geurhinderpercentages voor concentratie en niet concentratiegebieden. De gemeente Horst aan de Maas is gelegen in een concentratiegebied. Deze tabellen kunnen ook gebruikt worden bij het vaststellen van een gemeentelijke geurverordening op grond van artikel 6, eerste lid Wgv ter onderbouwing van andere geurnormen dan de volgende normen op grond van artikel 3, eerste lid Wgv:

- Geurgevoelige objecten in concentratiegebied, binnen de bebouwde kom: 3,0 ouE/m³;
- Geurgevoelige objecten in concentratiegebied, buiten de bebouwde kom: 14,0 ouE/m³.

Door burgemeester en wethouders van de gemeente Horst a/d Maas is in de vergadering van 4 september 2007 besloten de standaardnormen die de Wgv biedt in stand te laten en geen geurverordening op te stellen.

In de onderstaande tabel zijn de tabellen A en B (relatie geurbelasting en geurhinder voor concentratiegebieden) samengevoegd, waarbij de mogelijke kans op geurhinder gekoppeld is aan kwalificatie van de leefkwaliteit.

Achtergrond- en voorgroondbelasting (ouE/m ³ als P98)	Relatie achtergrondbelasting en geurhinder (%)	Milieukwaliteit	Relatie voorgroondbelasting en geurhinder (%)	Milieukwaliteit
< 1,5	< 3	Zeer goed	< 5	Zeer goed
1,5 – 3	3 – 5	Zeer goed	5 – 8	Goed
3 – 6	5 – 8	Goed	8 – 14	Goed (8-10) Redelijk goed (10-14)
6 – 9	8 – 11	Goed (8-10) Redelijk goed (10-11)	14 – 19	Redelijk goed (14-15) Matig (15-19)
9 – 12	11 – 14	Redelijk goed	19 – 23	Matig (19-20) Tamelijk slecht (20-23)
12 – 16	14 – 17	Redelijk goed (14-15) Matig (15-17)	23 – 27	Tamelijk slecht (23-25) Slecht (25-27)
16 – 20	17 – 20	Matig	27 – 31	Slecht (27-30) Zeer slecht (30-31)
20 – 24	20 – 22	Tamelijk slecht	31 – (34)	Zeer slecht
24 – 28	22 – 25	Tamelijk slecht	(34) – (37)	Zeer slecht (34-35) Extreem slecht (35-37)
28 – 32	25 – 27	Slecht	(37) – (40)	Extreem slecht
32 – 36	27 – 29	Slecht	(40) – (42)	
36 – 40	29 – 31	Slecht (29-30) zeer slecht (30-31)	(42) – (44)	
40 – 44	31 – 32	Zeer slecht		
44 – 48	32 – 34	Zeer slecht		

Opmerking

Het is belangrijk om geurhinderpercentages met voorzichtigheid te interpreteren. De percentages geven een indicatie. Aan de ene kant zijn ze gebaseerd op een omvangrijke representatieve steekproef, en gaat de hindermeting volgens de geldende voorschriften (de NEN-EN 13725:2003). Aan de andere kant gaat dat om gemiddelde relaties. Het is mogelijk dat in bepaalde gebieden de werkelijke geurhinderpercentages afwijken van deze gemiddelde relaties. Dit wordt mede bepaald door aspecten als de onaangenaamheid van de geur (hedonisch karakter van de geur, de geurbeleving), de kenmerken en eigenschappen van de mensen in het gebied (zoals karakter en lichamelijke gezondheid) en de binding die de mensen hebben met het bedrijf dat de geur veroorzaakt.

3.2.2.2 Situatie Ashorst

Als gevolg van de vergunde varkenshouderij 2013 (zie §2.1.3 van de considerans) wordt bij de bebouwde kom van Castenray een geurbelasting berekend van net boven de wettelijke geurnormering van 3 ouE/m³ en bij een groot aantal woningen aan de Venrayseweg, niet zijnde een woning behorende bij een andere veehouderij, een geurbelasting berekend van (ruim) boven de wettelijke geurnormering van 14 ouE/m³. Er worden bij deze woningen aan de Venrayseweg zelfs geurbelastingen berekend van boven de 20 - 30 ouE/m³.

Deze zogenaamde overbelaste situatie is onder andere ontstaan doordat in het verre verleden een op deze locatie vergunde pluimveehouderij is overgegaan naar een varkenshouderij.

Door de oprichting van de varkenshouderij met dierenverblijven (de stallen) en verschillende huisvestingssystemen is de vergunde geuremissie afgenomen door gebruik te maken van de zogenaamde 50/50-regeling. Deze regeling maakt het mogelijk voor overbelaste veehouderijen om toch uit te breiden in dieren.

Door de toepassing van een geur reducerende techniek mag de helft van de geurwinst worden gebruikt voor uit te breiden, maar is deze afname van de geuremissie tot nu toe onvoldoende geweest om te kunnen voldoen aan de wettelijke geurnormen. Daarbij speelt ook dat een aantal stallen nog traditioneel zijn uitgevoerd of alleen aangesloten op een chemische luchtwasser met voor geur een verwijderingsrendement van 30%.

In de situatie van Ashorst is de geurbelasting van de varkenshouderij groter dan de helft van de achtergrondbelasting en daarmee is de voorgrondbelasting bepalend (dominant) voor de geurhindersituatie (leefkwaliteit) bij de woningen in de omgeving.

Bij deze berekende geurbelasting bij een groot aantal woningen aan de Venrayseweg is op basis van de tabel in §3.2.2.1 altijd al sprake geweest van een overbelaste geursituatie met een bijbehorend matig tot (zeer) slecht leefklimaat (zie tabel in §3.2.2.1). Bij de bebouwde kom van Castenray is bij een berekende geurbelasting van 5 - 6 ouE/m³ sprake van een goed tot redelijk goed leefklimaat. Zelfs bij de woningen aan Veld Oosterijk, waar wordt voldaan aan de wettelijke geurnorm van 14 ouE/m³ is met de berekende geurbelastingen van 6 - 13 ouE/m³, altijd al sprake geweest van een redelijk goed tot tamelijk slecht leefklimaat.

Door de aanpassing van de Rgv in 2018, als gevolg van de problematiek met de combi luchtwassers, is de geuremissie van de varkenshouderij in ieder geval rekentechnisch toegenomen (zie §2.1.3 van de considerans) en daarmee automatisch ook de berekende geurbelasting bij de bebouwde kom van Castenray en Horst en de woningen aan de Venrayseweg en Veld Oostenrijk.

Er kan hierdoor met zekerheid worden gesteld dat anno 2020 de overbelaste situatie bij de bebouwde kom van Castenray en de woningen aan de Venrayseweg is toegenomen c.q. verergerd, in ieder geval zeker niet is afgenomen c.q. verbeterd. Verder is aannemelijk dat nu ook bij een aantal woningen aan Veld Oostenrijk niet meer kan worden voldaan aan de wettelijke geurnormering van 14 ouE/m³, omdat sommige woningen bij de vergunde geuremissie 2013 al kritisch lagen ten opzichte van de wettelijke geurnormering van 14 ouE/m³. Verder is er een reële kans dat bij de bebouwde kom van Horst ook niet meer kan worden voldaan aan de wettelijke geurnormering van 3 ouE/m³.

De tussen 2013 en 2018 opgetreden toename van de vergunde geuremissie en –belasting en daarmee verslechtering van het leefklimaat, dit als gevolg van de problematiek met de combi luchtwassers, kan volgens het Kamerstuk (zie <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/04/03/onderzoek-naar-het-rendement-van-luchtwassers-voor-de-veehouderij>) niet worden toegewezen aan de veehouder. In dit Kamerstuk is door de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat uitgesproken dat voor bestaande veehouderijen met een combi luchtwasser die niet wordt gewijzigd, of die een vervangingsinvestering willen doen waarbij de geurbelasting en het aantal dieren van een of meerdere diercategorieën niet toeneemt, er niets verandert. Immers de ondernemer heeft de investering gedaan op basis van een vergunning die door de overheid is afgegeven en mag dus handelen in overeenstemming met die vergunning.

In de situatie Ashorst zijn er echter een aantal stallen nog traditioneel uitgevoerd of voorzien van een chemische luchtwassers met voor geur een verwijderingsrendement van 30% terwijl er BBT luchtwassers verkrijgbaar zijn met voor geur een verwijderingsrendement van 45%.

3.3 Aangevulde gegevens ten aanzien van ontwerpbesluit

Op grond van artikel 2.31 a, tweede lid Wabo, dient vergunninghoudster desgevraagd gegevens te verschaffen aan het bevoegd gezag indien het bevoegd gezag voornemens is toepassing te geven aan artikel 2.31, eerste lid, aanhef en onder b, en de eerder bedoelde gegevens voor die toepassing (voorschriften aan de omgevingsvergunning die strekken tot toepassing van andere technieken dan die waaromtrent ingevolge artikel 2.8, eerste lid, tweede volzin Wabo, in of bij de aanvraag om de vergunning gegevens of bescheiden zijn verstrekt) noodzakelijk zijn.

Wij hebben op 5 januari 2021 de volgende gegevens van vergunninghoudster (in overleg met diens adviseur van Inno+) ontvangen over de technische (on)mogelijkheid en financiële consequenties van de door ons in het ontwerpbesluit voorgenomen op te leggen luchtwastechnieken voor een aantal stallen.

Onderbouwing stal 4 rechts en stal 5 links.

In 2010/2011 is op deze stal een chemische luchtwasser gebouwd, die 95% ammoniak en 30% geur reduceert. De provincie vraagt om deze luchtwasser om te bouwen naar een biologische luchtwasser om de geur te reduceren. Als deze omgebouwd wordt stijgt de ammoniakproductie, want de biologische luchtwasser doet slechts 85% ammoniakreductie. De biologische luchtwasser doet na aanpassingen volgens de norm slechts 45% geurreductie (oorspronkelijk was dit 85%). De huidige wasser die er staat is 12 meter diep en heeft een waspakket van 3 meter diep. Als deze vervangen dient te worden door een BWL 2010.02 wordt de luchtwasser 19,2 meter lang. Hier is op deze locatie geen plaats voor, dit is te krap. Het verwijderen en het nieuw plaatsen van een luchtwasser op dit luchtkanaal wordt geschat op 125.000 euro. Dit staat dus los van de technische uitvoering.

Onderbouwing stal 5 Boven, kleine stal

Deze stal is nu nog traditioneel. Het betreft een stal met 450 vleesvarkens. Om deze stal te voorzien van een biologische luchtwasser dient er een centraal kanaal gemaakt te worden in de stal van 4 m². Het ventilatiesysteem moet geheel vernieuwd worden. Er dient een centraal afzuigsysteem met meet regelunits te komen om de afzuiging van de lucht te regelen per afdeling, afzuigventilatoren en klimaatregelapparatuur voor centrale luchtafzuiging. Omdat aan de buitenzijde onvoldoende plaats is om dit luchtkanaal te realiseren (i.v.m. vrachtwagens), zal dit in de nok van de bestaande stal moeten. Dit is niet eenvoudig om dit in de bestaande stal te maken. In nieuwe stallen kan dit relatief eenvoudig. Er dient een luchtwasser geplaatst te worden aan de oostzijde van de stal. Deze komt naast de reeds geplaatste luchtwasser van stal 5 te staan. De investering voor ventilatie, luchtkanaal en luchtwasser wordt geschat berekend op 100.000 euro. Dit is een forse investering voor 450 vleesvarkensplaatsen.

Onderbouwing Stal 6

Deze stal is nu nog traditioneel. Voor het plaatsen van een luchtwasser dient er een centraal afzuigkanaal gebouwd te worden. Het is niet mogelijk om een afzuigkanaal tussen de stallen te maken i.v.m. reeds geplaatste zonnepanelen. Per stal is er een capaciteit nodig van 132.600 m³ en dus een koker met een oppervlakte van 15 m². Hiervoor is bijna de hele punt van het dak nodig in oppervlakte. Hierdoor blijft er weinig volume over om de stal te voorzien van verse lucht voor de dieren die door hetzelfde gebouw naar binnenkomt. Het dak dient gelift te worden voor het maken van het kanaal. Eerst dienen de zonnepanelen eraf gehaald te worden. De vraag is of dit dak te liften is. Verder dient het complete ventilatie systeem vervangen te worden.

Per kap dient een luchtwasser aan de oostzijde te komen die de lucht van de stal reinigt. Bouwen centraal afzuigkanaal. Stal 6 kost aan ombouw ventilatie, luchtwasser en centraal kanaal 400.000 euro.

De extra kosten voor het verhogen van het dak zijn hierbij niet meegenomen. Deze kosten zijn op dit moment nog niet in te schatten.

Onderbouwing stal 12

Stal 12 is in 2014 nieuw gebouwd en voorzien van een chemische luchtwasser, die 95% ammoniak reduceert en 30% geur. Zoals reeds hierboven beschreven gaat ammoniakproductie door vervanging chemische door biologische luchtwasser beperkt omlaag. Het vervanging van een chemische luchtwasser in stal 12 door een biologische heeft als gevolg dat de bestaande luchtwasser moet worden verwijderd en een stuk van het dak moet worden afgebroken en er een grotere luchtwasser dient te worden teruggeplaatst. Dit omdat een biologische luchtwasser groter van omvang is. Het vervangen van de luchtwasser, afbreken stuk dak en het verwijderen en plaatsen van een nieuwe luchtwasser worden voor stal 12 begroot op 45.000 euro. Constructieberekningen dienen nog te worden uitgevoerd, worden geen problemen mee verwacht.

Het gebruik van biologische luchtwassers brengt ook extra jaarkosten met zich mee. Tegenover de extra investering en de extra jaarkosten staan geen meeropbrengsten. Ook heeft Ashorst de afgelopen jaren ontwikkelingen gedaan die verder geur reduceren, wat niet bemeten is. Het investeren in een Hycare biggenstal verlaagt ammoniak en geur uitstoot. Ook het fermenteren van voer wat op het hele bedrijf wordt toegepast, zorgt voor betere vertering en een lagere ammoniakuitstoot en minder geur. Tot slot zorgt het sneller ontmesten van de stallen, dan normaal, i.v.m. de bestaande biogasinstallatie, voor minder ammoniak en geur uitstoot dan de geldende norm.

Beoordeling

Op basis van deze onderbouwing komen wij tot de conclusie dat het ombouwen van de drie stallen (4 rechts, 5 links en 12), welke nu zijn voorzien van een chemische luchtwassers, en andere stalmaatregelen in alle redelijkheid niet kan worden verlangd, omdat deze stallen reeds voldoen aan het BBT-principe (luchtwasser en andere maatregelen worden reeds toegepast). In het ontwerpbesluit is hier in eerste instantie wel op ingezet, mede vanwege de overbelaste geursituatie in de omgeving. Om deze drie stallen toch te moeten voorzien van een combi luchtwasser blijkt uit de aangeleverde informatie dat dit zowel een technisch als een financieel buitensporige inspanningen vraagt in relatie tot het beperkte milieueffect dat wordt behaald. De kosten bedragen ruim €165.000,- voor het aanschaffen van de nieuwe luchtwassers. Hierbij moeten worden opgesteld de kosten welke gemoeid zijn met de bouw- en constructie technische zaken. Als gevolg van deze extra inspanning daalt de berekende geuremissie maar beperkt van 29.125,2 OUE/s (drie stallen chemisch) naar 22.902 OUE/s (drie stallen combi luchtwassers). De ammoniakemissie neemt daarentegen toe van 274,44 kg/jaar naar 845 kg/jaar doordat een chemische wasser een ammoniakverwijderingsrendement heeft van 95% en een combi luchtwasser van 85%. Overigens daalt de totale ammoniakemissie aanzienlijk door de aanpassing van de traditionele stallen 5 boven en 6.

Tabel gevolgen combi-luchtwassers op de stallen met een chemische luchtwasser en traditioneel

	NH₃ kg/jaar	Combi NH₃ kg/jaar	OUE/s	Combi OUE/s
4 rechts chemisch (1.560 gespeende biggen)	46,8	156	8.580	6.708
5 links chemisch (1.092 vleesvarkens)	163,8	491,4	17.581,2	13.868,4
5 boven traditioneel (450 vleesvarkens)	1.350	202,5	10.350	5.715

	NH ₃ kg/jaar	Combi NH ₃ kg/jaar	OU _E /s	Combi OU _E /s
6 traditioneel (400 kraamzeugen)	3.320	520	11.160	6.120
6 traditioneel (1.000 guste/dragen zeugen)	4.200	630	18.700	10.300
6 traditioneel (8 dekberen)	44	6,64	149,6	82,4
12 chemisch (152 kraamzeugen)	63,84	197,6	2.964	2.325,6

Totaal NH₃ 2013 12.825,2 kg/jaar (zonder veranderingen)
Totaal NH₃ 2020 12.370,1 kg/jaar (zonder veranderingen, aanpassingen Rgv/ Rav 2018)
Totaal NH₃ 2021 5.385,84 kg/jaar (ontwerpbesluit, 3 chemische en 2 traditionele naar combi)
Totaal NH₃ 2021 4.815,24 kg/jaar (definitief besluit, alleen traditioneel 5 boven en 6)
Totaal NH₃ 2021 5.962,74 kg/jaar (definitief besluit, alleen traditioneel 6)

Chemische naar combi is toename ammoniakemissie van 274,44 kg/jaar naar 845 kg/jaar (plus 570,56)
Traditioneel 5 boven is afname ammoniakemissie van 1.350 kg/jaar naar 202,5 kg/jaar (min 1.147,5)
Traditioneel 6 is afname ammoniakemissie van 7.564 kg/jaar naar 1.156,64 kg/jaar (min 6.407,36)

Totaal geur 2013 176.713,2 OU_E/s (zonder veranderingen)
Totaal geur 2020 214.206,4 OU_E/s (zonder veranderingen, aanpassingen Rgv/ Rav 2018)
Totaal geur 2021 189.841 OU_E/s (ontwerpbesluit, 3 chemische en 2 traditionele naar combi)
Totaal geur 2021 196.064,2 OU_E/s (definitief besluit, alleen traditioneel 5B en 6)
Totaal geur 2021 200.699,2 OU_E/s (definitief besluit, alleen traditioneel 6)

Chemische naar combi is afname geuremissie van 29.125,2 OU_E/s naar 22.902 OU_E/s (min 6.223,2)
Traditioneel 5 boven is afname geuremissie van 10.350 OU_E/s naar 5.715 OU_E/s (min 4.635)
Traditioneel 6 is afname geuremissie van 30.009,6 OU_E/s naar 16.502,4 OU_E/s (min 13.507,2)

Het ombouwen van de traditionele stal 5 boven (450 vleesvarkens) naar een stal met een combi-luchtwasser vinden wij wel redelijk en reëel, te meer nu hierdoor een aanzienlijk positief effect optreedt voor de geur- en ammoniakemissie en daarmee ook de stikstofdepositie. De geuremissie daalt met 4.635 OU_E/s en de ammoniakemissie daalt maar liefst 1.147,5 kg/jaar. Deze stal voldoet in huidige situatie niet aan de in aanmerking komende best beschikbare technieken.

Voor wat betreft de grote traditionele stal 6 zijn wij van mening dat deze ook voorzien dient te worden van een luchtwassysteem met het hoogste geurverwijderingsrendement (combi luchtwasser met 45% rendement). De geuremissie daalt hierdoor met 13.507,2 OU_E/s en de ammoniakemissie met 6.407,36 kg/jaar. Nu stal 6 niet voldoet aan het BBT-principe, achten wij het hier noodzakelijk en daarbij ook redelijk en reëel om deze stal te laten voldoen aan het BBT-principe.

Gelet op de aanzienlijke kosten voor het verbouwen van de traditionele stallen 5 boven en 6 (ruim € 500.000) geven wij Ashorst hiervoor een termijn van 2 jaar.

Voor wat betreft de technieken welke als BBT worden beschouwd om de ammoniakemissie vanuit dierverblijven te reduceren verwijzen wij naar BBT 30 uit de BBT-conclusies voor de intensieve veehouderijen¹. Hier is één of een combinatie van maatregelen (a t/m e). Onder BAT 30, onderdeel c blijkt dat één van de volgende technieken als BBT wordt beschouwd:

c	Use of an air cleaning system, such as: 1. Wet acid scrubber; 2. Two-stage or three-stage air cleaning system; 3. Bioscrubber (or biotrickling filter).	All pigs	May not be generally applicable due to the high implementation cost. Applicable to existing plants only where a centralised ventilation system is used.
---	--	----------	--

Zoals hierboven uit blijkt, komt deze BBT-techniek overeen met de BBT-techniek voor de reductie van geurverspreiding. Het Zoals reeds eerder opgemerkt is overduidelijk dat de traditionele stallen 5 boven en 6 niet voldoen aan de in aanmerking komende BBT voor zowel geur- als ammoniakreductie.

Tot slot hebben wij een nieuw voorschrift aan de vergunning verbonden hetgeen Ashorst verplicht in alle stallen een aantal andere BBT-maatregelen overeenkomstig de BBT-conclusies Intensieve Veehouderijen van 21 februari 2017 te gaan uitvoeren welke een positief effect op de geurverspreiding hebben, maar geen buitensporige inspanningen vergen:

- de dieren en oppervlakken dienen droog en schoon gehouden te worden (bv. vermijden dat voeder wordt gemorst, het vermijden van mest in ligruimtes met gedeeltelijke roostervloer);
- het emitterend mestoppervlak dient verkleind te worden (bv. gebruikmaken van metalen of kunststofroosters, kanalen met een beperkt blootgesteld mestoppervlak), met uitzondering van de traditionele stallen 5 boven en 6;
- uit alle dierenverblijven dient de mest regelmatig (1 maal per dag of een maal per 2 dagen) afgevoerd te worden naar een externe (overdekte) mestopslagplaats of de mestvergiftigingsinstallatie;
- het strooisel in de dierenverblijven dient droog te zijn en onder aerobe omstandigheden gehouden te worden;
- het voerrantsoen dient zoveel als mogelijk uit gefermenteerde plantaardige ingrediënten te bestaan;
- Op deze wijze voldoen alle stallen aan het BBT-principe (BBT-conclusie Intensieve Veehouderijen februari 2017).

Voor het uitvoeren van deze BBT-maatregelen krijgt Ashorst ook een redelijke termijn (1 juli 2022) en tot aan deze datum dient Ashorst zich in te spannen om reeds zoveel mogelijk aan deze voorwaarden te voldoen.

¹ COMMISSION IMPLEMENTING DECISION (EU) 2017/302, 15 February 2017 'establishing best available techniques (BAT) conclusions, under Directive 2010/75/EU of the European Parliament and of the Council, for the intensive rearing of poultry or pigs', (notified under document C(2017) 688)

4 Zienswijzen

Het ontwerpbesluit en de bijbehorende stukken hebben van 15 juli 2020 t/m 25 augustus 2020 ter inzage gelegen:

- in het Gouvernement, Limburglaan 10, Maastricht;
- in het gemeentehuis van Horst aan de Maas.

Het ontwerpbesluit is gedurende de inzagetermijn ook gepubliceerd op www.officielebekendmakingen.nl.

Iedereen kon tijdens de inzagetermijn schriftelijk of mondeling zienswijzen inbrengen.

Van deze mogelijkheid is gebruik gemaakt door mw. mr. [REDACTED] Advocaat bij Linssen Advocaten te Tilburg namens vergunninghoudster (Ashorst B.V.). De zienswijzen zijn bij ons op 26 augustus 2020 ingekomen en de dag ervoor verzonden binnen de daarvoor gestelde termijn.

De (letterlijke) zienswijzen zijn hieronder weergegeven alsmede onze reactie daarop.

1.

Bij het lezen van het onderhavige ontwerpbesluit ontstaat bij cliënte het gevoel dat uw college 'snel' heeft willen beslissen op een verzoek van derden zonder over bepaalde juridische aspecten goed na te denken en onderzoek te verrichten. Cliënte is derhalve van mening dat om navolgende redenen het onderhavige ontwerpbesluit niet definitief kan worden vastgesteld.

Ad 1

Wij kunnen deze opmerking niet plaatsen, te meer nu de verzoeken van belanghebbenden tot actualisatie van de vigerende vergunning op grond van het BBT-principe reeds op 28 april 2020 en later op 19 juni 2020 zijn ingediend bij ons en het ontwerpbesluit dateert van 9 juli 2020. Wij hebben een weloverwogen ontwerpbesluit genomen en op grond van artikel 5.10 Besluit omgevingsrecht zijn wij daartoe ook verplicht. Vanaf 1 januari 2013 geldt een extra actualisatieplicht voor IPPC-installaties (artikel 5.10 lid 1 van het Besluit omgevingsrecht). De plicht houdt in dat binnen een termijn van vier jaar na publicatie van de BBT-conclusies voor de hoofdactiviteit van een IPPC-installatie het volgende moet gebeuren:

- de vergunningverlener moet de voorschriften van de omgevingsvergunning toetsten aan de beste beschikbare technieken (BBT) die staan in deze (nieuwe) BBT-conclusies (en alle overige BBT-documenten die van belang zijn);
- als de IPPC-installatie niet voldoet aan deze BBT-conclusies moet de vergunningverlener de vergunningvoorschriften actualiseren;
- de IPPC-installatie moet binnen de termijn van vier jaar voldoen aan deze geactualiseerde voorschriften.

Nu de inrichting, alsmede de vigerende vergunning van Ashorst, niet voldoen aan de daarvoor in aanmerking komende BBT-conclusies, moeten wij de voorschriften uit de vigerende vergunning actualiseren. Anders dan reclamant kennelijk veronderstelt, is onze afwegingsruimte hierbij niet bepaald ruim. Dit neemt uiteraard niet weg dat er ten aanzien van het ontwerpbesluit nog wijzigingen kunnen worden aangebracht, indien wij daar naar aanleiding van terechte zienswijzen aanleiding toe zien. In casu is dit mede gebeurd naar aanleiding van de door vergunninghoudster overlegde gegevens over de technische en financiële gevolgen van de door ons geëiste maatregelen in het ontwerp van dit besluit.

2.

Strijd met de motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel

Artikel 3:2 Awb verplicht het bestuur om zich een goed beeld te vormen van de bij een besluit betrokken belangen en houdt een codificatie in van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Een bestuursorgaan is verplicht om een besluit zorgvuldig voor te bereiden en te nemen. Vervolgens is ook artikel 3:4 Awb een codificatie van de plicht van het bestuur om fatsoenlijk en zorgvuldig besluiten te nemen. Een bestuursorgaan moet de verschillende bij een besluit betrokken belangen bij zijn besluitvorming betrekken.

Op geen enkele wijze is in casu blijk gegeven van een zorgvuldige voorbereiding van het ontwerpbesluit. Ook is op geen enkele wijze blijk gegeven van een afweging van de relevante belangen die betrokken zouden moeten worden bij de besluitvorming.

Vervolgens is een wezenlijk onderdeel van een deugdelijke besluitvorming de motivering. Ten aanzien van het motiveringsbeginsel zijn drie aspecten te onderscheiden. In de eerste plaats is er de eis dat een besluit moet berusten op een voor belanghebbende kenbare motivering. Dit is opgenomen in artikel 3:47 lid 1 Awb. Voorts dient een motivering een deugdelijke feitelijke grondslag te hebben en ten derde dient de motivering het besluit te kunnen dragen. Laatstgenoemde twee aspecten volgen uit artikel 3:46 Awb. Cliënte stelt zich op het standpunt dat uit het ontwerpbesluit onvoldoende blijkt wat de juridische grondslag van de wijziging van de voorschriften betreft. Op bladzijde 3 van het ontwerpbesluit staat vermeld dat uw college heeft besloten, gelet op artikel 2.30, lid 1 juncto artikel 5.10, lid 1 Bor, artikel 2.31, lid 1 onder b juncto het tweede lid, onder b, alsmede artikel 2.31a van de Wabo, de omgevingsvergunning van 22 augustus 2013 op verzoek van derden te wijzigen. Vervolgens staat op bladzijde 13 van het ontwerpbesluit vermeld dat in dit geval sprake is van een omstandigheid als bedoeld in artikel 2.31, lid 2, onderdeel b: een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, voor zover dit in het belang van de bescherming van het milieu is. In dit geval worden door uw college meerdere artikelen genoemd zonder concreet te motiveren waarop de wijziging van de voorschriften concreet ziet. In ieder geval geldt dat het verzoek van de Werkgroep enkel en alleen betrekking heeft op artikel 2.31, lid 2, onder b van de Wabo. De motivering is derhalve niet zodanig volledig dat inzicht bestaat in de gedachtegang van uw college.

Gelet op het vorenstaande is het onderhavige ontwerpbesluit onzorgvuldig voorbereid en onvoldoende gemotiveerd. Er is aldus sprake van strijd met artikel 3:2 jo. 3:4 jo. 3:46 jo. 3:47 Awb. Reeds om die reden kan het ontwerpbesluit niet worden vastgesteld.

Ad 2

Zoals reeds hierboven is overwogen verplicht artikel 5.10, eerste lid van het Bor bestaat er een plicht om tot actualisatie van een vergunning over te gaan indien deze niet voldoet aan de in aanmerking komende BBT-conclusies. Veehouderijen moeten net als andere inrichtingen die één of meer IPPC-installaties omvatten voldoen aan de beste beschikbare technieken (BBT). Hiervoor zijn BBT-documenten vastgesteld. Deze zijn opgenomen in de bijlage bij de Regeling omgevingsrecht (Mor).

Als er sprake is van een veehouderij met meer dan 40.000 plaatsen voor pluimvee, meer dan 2.000 plaatsen voor mestvarkens of meer dan 750 plaatsen voor zeugen, dan moet ook aan Europese BBT-documenten worden getoetst. Die documenten worden ook wel BREF's of BBT-conclusies genoemd. Op 21 februari 2017 heeft de Europese Commissie nieuwe BBT-conclusies voor intensieve pluimvee- en varkenshouderijen gepubliceerd. Los van deze ambtshalve plicht, die al voldoende motivering is voor dit besluit, is er door belanghebbende derden een verzoek tot actualisatie gedaan.

Ingevolge artikel 2.31, eerste lid, aanhef en sub b, van de Wabo wijzigt het bevoegd gezag voorschriften van de omgevingsvergunning, indien door toepassing van artikel 2.30, eerste lid, blijkt dat de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu veroorzaakt, gezien de ontwikkeling van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu, verder kunnen, of, gezien de ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu, verder moeten worden beperkt.

In artikel 2.30, eerste lid, van de Wabo is bepaald dat, voor zover de omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit met betrekking tot een inrichting als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, het bevoegd gezag regelmatig beziet of de voorschriften die aan een omgevingsvergunning zijn verbonden, nog toereikend zijn gezien de ontwikkelingen op het gebied van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu en de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu. Onder ontwikkelingen op het gebied van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu wordt mede verstaan de vaststelling van nieuwe of herziene conclusies over beste beschikbare technieken, overeenkomstig artikel 13, vijfde en zevende lid, van richtlijn nr. 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (PbEU L 334).

Ingevolge artikel 2.31, tweede lid, aanhef en sub b, van de Wabo kan het bevoegd gezag voorschriften van een omgevingsvergunning wijzigen voor zover deze betrekking hebben op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, voor zover dit in het belang van de bescherming van het milieu is.

Het eerste lid, sub b, van artikel 2.31 van de Wabo verwijst naar artikel 2.30 van de Wabo. Artikel 2.30 van de Wabo verplicht het bevoegd gezag regelmatig te onderzoeken of de voorschriften van de omgevingsvergunning nog actueel zijn en daarmee wordt bedoeld de gehele omgevingsvergunning. De belanghebbenden derden hebben met hun aanvragen duidelijk niet beoogd het bevoegd gezag te verzoeken tot het verrichten van een integraal actualiseringsonderzoek. Dat betekent dat wij de aanvraag van derden-verzoekers terecht hebben opgevat als een verzoek op grond van artikel 2.31, tweede lid, van de Wabo. Nu wij tevens de plicht hebben op grond van artikel 5.10 Bor juncto artikel 2.31, eerste lid onder b in samenhang met 2.31a, zijn al deze artikelen van toepassing op dit besluit en dus ook terecht genoemd. Dit besluit geeft dus gehoor aan het verzoek van derden, alsmede geeft het gehoor aan onze eigen actualisatieplicht op grond van de in aanmerking komende BBT. In zoverre is het besluit dan ook terecht onderbouwd. De verwijzing naar de genoemde artikelen is correct en voldoende motivering voor het nemen van dit besluit.

3.

Naast hetgeen vorengenoemd is aangevoerd, stelt cliënte zich op het standpunt dat artikel 2:31, lid 1 onder b Wabo niet van toepassing kan zijn. Zoals gezegd, ziet het verzoek van de Werkgroep ook enkel en alleen op artikel 2:31, lid 2 onder b Wabo. Als gevolg van de gewijzigde Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv), is uw college van mening dat de vergunde geuremissie vanwege het lagere verwijderingsrendement van de combi luchtwassers is toegenomen van 176.713,2 Oue/s naar 214.206,4 Oue/s. Om deze reden dienen andere erkende huisvestingssystemen met het hoogst mogelijke geurverwijderingsrendement te worden gerealiseerd, aldus uw college.

Uitgangspunt is dat de aan cliënte vergunde stalsystemen anno nu nog steeds de beste beschikbare technieken zijn. In dit geval is het zo dat de gecombineerde luchtwassystemen enkel en alleen de niet vereiste (wettelijke) reductie bewerkstelligen. Aannemende dat de vergunde stalsystemen nog steeds de best beschikbare technieken zijn, kan er geen sprake zijn van een ontwikkeling op het gebied van technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu. In zoverre biedt artikel 2.31, lid 1 aanhef en onder b Wabo geen grondslag voor onderhavige wijziging van de voorschriften.

Clïente stelt zich op het standpunt dat de aangepaste geuremissiefactoren niet op grond van artikel 2.31, lid 1 onder b Wabo kunnen leiden tot aanpassing van de vergunningvoorschriften van de onderhavige vergunde bestaande veehouderij. In dat kader verwijst cliënte naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 13 december 2017 (ECLI:NL:RVS:2017:2423). In dit geval is niet voldaan aan de bevoegdheidsvoorwaarden van artikel 2.31, lid 1 aanhef onder b Wabo. De reden daartoe is dat de Wet geurhinder en veehouderij (Wvg) het exclusieve toetsingskader voor de beoordeling van de geurbelasting van de inrichting is en dat daarbij niet de daadwerkelijke geurbelasting van belang is, maar de destijds op de voorgeschreven wijze berekende geurbelasting. Verder geldt dat de veehouderij van cliënte in werking is conform een onherroepelijke omgevingsvergunning milieu van 22 augustus 2013 die is verleend met toepassing van (de ten tijde van het besluit tot verlening) juiste ('wettelijke') geuremissiefactoren. Daarbij is van belang dat in de aangevraagde situatie wordt voldaan aan de Wgv.

Ad 3

Door reclamant wordt hier miskend dat het verzoek zowel betrekking heeft op het aanbrengen van luchtwassers op stallen die tot op heden nog 'traditioneel' zijn en dus niet zijn voorzien van luchtwassers, als op stallen 4 rechts, 5 rechts, 8, 9 en 10 waarin weliswaar luchtwassers aanwezig zijn, maar gezien de ontwikkeling van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu, de nadelige gevolgen voor het milieu verder kunnen beperken dan tot nu toe het geval is. Voorgaande betekent dat het verzoek dus wel degelijk ook toeziet op moderniseren bestaande wassers en daarmee het ontwerpbesluit zijn grondslag o.a. heeft in artikel 2.31, eerste lid, onder b van de Wabo. Verder miskent reclamant dat ook zonder de herziene geuremissiefactoren uit de Rgv er reeds sprake was van een overbelaste situatie (vergunde situatie 2013). Dat deze door de wijziging van de Rgv nog verder is verslechterd, ligt buiten de schuld van vergunninghoudster, maar neemt niet weg dat dit wel het uitgangspunt is op het moment van het nemen van dit besluit. Op 20 juli 2018 is immers de "Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, van 17 juli 2018, nr. IENW/BSK-2018/147628, tot wijziging van de Regeling ammoniak en veehouderij en de Regeling geurhinder en veehouderij (wijzigingen rendement geur voor bepaalde luchtwassystemen en periodieke actualisatie emissiefactoren voor ammoniak en geur)" in werking getreden. Dit betekent dus ook dat met deze emissiefactoren de geurbelasting naar de omgeving toe moet worden berekend. De vergelijking met de uitspraak van de ABRS van 13 december 2017, 201606599/1/A1, gaat niet op. Het bevoegd gezag stelde zich hier immers op het standpunt dat het voor geur geldende toetsingskader in de Wet geurhinder en veehouderij (hierna: de Wgv) niet voldoet en niet toereikend is om onaanvaardbare risico's voor de volksgezondheid te voorkomen. In dit besluit stellen wij duidelijk vast dat het geldende toetsingskader in ruime mate wordt overschreden ter plekke van geurgevoelige objecten. Wij stellen nergens dat het kader uit de Wgv ontoereikend zou zijn. Belangrijk is echter in dit opzicht te vermelden dat de Wgv niet altijd het exclusieve toetsingskader is, zoals in de situatie waarin binnen de inrichting niet de in aanmerking komende BBT in acht worden genomen, zoals nu juist in casu aan de orde is. Reclamant miskent in dit opzicht de werking van het tweede lid van artikel 2 van de Wgv.

"Artikel 2 Wgv

1 Bij een beslissing inzake de omgevingsvergunning voor het oprichten of veranderen van een veehouderij betreft het bevoegd gezag de geurhinder door de geurbelasting vanwege tot veehouderijen behorende dierenverblijven uitsluitend op de wijze als aangegeven bij of krachtens de artikelen 3 tot met 9.

2 Het eerste lid geldt niet voor het weigeren van de omgevingsvergunning op de grond dat door verlening daarvan niet aan artikel 2.14, eerste lid, onder c, onder 1°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht kan worden voldaan en voor voorschriften die met toepassing van het bepaalde krachtens artikel 2.22, derde lid, van die wet of artikel 1.3c of 8.40 van de Wet milieubeheer worden gesteld om te bereiken dat in de veehouderij ten minste de voor de veehouderij in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast."

De Wet geurhinder en veehouderij is dus het exclusieve beoordelingskader voor vergunningverlening aan veehouderijen. Het tweede lid maakt daarop een uitzondering in het geval voorschriften worden gesteld krachtens de artikelen 8.11 (oud), 8.44, 8.45 of 8.46 van de Wet milieubeheer (oud), inmiddels 2.22, derde lid Wabo juncto artikel 5.4 en 5.10 van het Bor. Daarnaast moet een vergunning worden geweigerd als door het verlenen van de vergunning strijd zou ontstaan met artikel 8.10, tweede lid van de Wet milieubeheer (oud), inmiddels artikel 2.14, derde lid van de Wabo. De opname van laatstgenoemd artikel is noodzakelijk in verband met de relatie met de IPPC-richtlijn. De IPPC-richtlijn schrijft de toepassing voor van de beste beschikbare technieken voor nieuwe installaties en voor belangrijke wijzigingen van bestaande installaties. Artikel 8.10, tweede lid, onderdeel a, van de Wet milieubeheer, inmiddels 2.14, eerste lid onder c, sub 1 schrijft voor dat de vergunning wordt geweigerd indien niet kan worden bereikt dat ten minste de beste beschikbare technieken worden toegepast. Dat is het geval als de aanvraag niet uitgaat van de voor de betrokken inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken en ook daarin ook niet door de nodige vergunningvoorschriften kan worden voorzien. Deze weigeringsgrond is tevens aan de orde als toepassing van de beste beschikbare technieken die voor de betrokken inrichting in aanmerking komen, alleen mogelijk is met het verlaten van de grondslag van de aanvraag (bij het verlaten van de grondslag van de aanvraag dient de vergunning overeenkomstig vaste jurisprudentie te worden geweigerd. Inmiddels is het verlaten van de grondslag van de aanvraag door de komst van de Wabo wel expliciet toegestaan (artikel 2.31 a Wabo).

Aangezien ten tijde van de vergunde veehouderij 2013 bij een groot aantal woningen al sprake was van een berekende (zeer) hoge geurbelasting met een bijbehorend matig tot (zeer) slecht leefklimaat en daarnaast een aantal stallen nog traditioneel zijn of voorzien van een chemische luchtwasser met voor geur een verwijderingsrendement van 30%, zijn wij niet alleen van mening dat gezien de ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot de bescherming van het milieu de nadelige gevolgen verder beperkt kunnen worden, maar zijn wij ook van mening dat de toereikendheid van de vergunning gezien de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu in het geding is en daarom aanpassing behoeft. Die ontwikkelingen kunnen een kwaliteitsverandering inhouden (bijvoorbeeld toename van de cumulatieve belasting), maar ook het instellen van een nieuwe of het veranderen van een bestaande norm voor de milieukwaliteit (bijvoorbeeld op basis van nieuwe kennis over de gevolgen van de milieubelasting). Zowel een kwaliteitsverandering als een besluit over een norm kunnen tot gevolg hebben dat een milieukwaliteitsgrenswaarde wordt overschreden.

Ook grenswaarden voor geluid en geur kunnen bij de actualisering van vergunningen, gezien de overeenkomstige toepassing van artikel 2.31, lid 1 aanhef en onder b van de Wabo een rol spelen. Te denken is aan geluidgrenswaarden waartoe in een zonevaststelling en een saneringsprogramma ingevolge de Wet geluidhinder is besloten. Totdat zo'n programma voor industrielawaai ingevolge de Wet geluidhinder was vastgesteld mocht volgens vaste jurisprudentie (zie b.v. de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 11 januari 1996, E03.94.0917) via de vergunning geen geluidsanering afgedwongen worden. Na vaststelling van een saneringsprogramma met grenswaarden, moet echter een actualiseringsbesluit genomen worden, waarbij de grenswaarden in acht genomen worden. Ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu kunnen ook andere zijn dan (dreigende) overschrijding van grenswaarden die bij of krachtens de wet zijn gesteld.

Er kunnen ook richt- of streefwaarden in het geding zijn of een milieubelasting waarvoor zulke waarden niet zijn vastgesteld, maar die toch ongewenst wordt geacht. In casu wordt niet alleen de maximale geurconcentratie van 14 OUE/m³ uit de Wgv (grenswaarde) bij woningen buiten de bebouwde kom ruim overschreden, maar is daarmee de optredende geurhinder tevens te duiden als een nadelig gezondheidseffect. Dit heeft een negatief effect heeft op het streven naar een goed woon- en leefklimaat. Daarom is het volgens ons essentieel de overbelaste situaties zo veel als mogelijk terug te reduceren.

Tot slot miskent reclamant dat het verlangen van combi wassers met het meest hoge geurverwijderingsrendement ook vanuit het BBT-principe middels dit besluit zou kunnen worden opgelegd en dus grondslag kan vinden in onze plicht de vigerende vergunning op grond van BBT te actualiseren. Op grond van BBT 13, onder d van de BBT conclusie intensieve veehouderijen dient een luchtwassysteem gebruikt te worden zoals een biowasser, biofilter, dan wel twee- of drietrapsluchtzuiveringssysteem. Een chemische wasser, zoals die aanwezig is op een aantal stallen binnen de inrichting van Ashorst is een luchtwassysteem – weliswaar geen biologisch of drietraps-systeem, maar wel BBT (ook voor ammoniakreductie), zeker in combinatie met andere maatregelen weke in BBT 13 worden genoemd.

Wij zijn, mede op grond van de informatie van vergunningshoudster, van mening dat de bestaande stallen met chemische luchtwassers en andere maatregelen ter beperking van geur, reeds voldoen aan BBT, maar ook dat de gemoeide kosten en de te behalen geurreductie niet tot elkaar in verhouding staan, mede gezien het feit dat een biologische wasser meer ammoniakemissie tot gevolg heeft en daarmee een ongewenst milieueffect ontstaat. In de BBT-conclusie 13 wordt ook erkend dat een biologisch luchtwassysteem zeker niet zonder meer realiseerbaar is.

4. Grondslag verlaten

De op 18 augustus 2011 verleende fase 1 omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen en de op 22 augustus 2013 verleende fase 2 omgevingsvergunning voor de activiteit milieu vormen samen de omgevingsvergunning welke per 10 oktober 2013 onherroepelijk is geworden.

Door het voorliggend ontwerpbesluit actualiseren omgevingsvergunning is volgens uw college de aanvraag van de fase 2 veranderingsvergunning niet meer actueel en correct voor zover deze betrekking heeft op de vergunde traditionele stallen 5 boven en 6 en de stallen 4 rechts, 5 links en 12, welke nu zijn voorzien van een chemische luchtwasser met een geurverwijderingsrendement van 30%. Op grond van het actualiseren van de omgevingsvergunning en het nieuwe voorschrift 1.2 van §6.1.2 moeten deze stallen worden voorzien van een erkende nageschakelde techniek met het hoogst mogelijke geurverwijderingsrendement, zoals opgenomen in de meest recentelijk gepubliceerde Rgv. Zojuist is aangevoerd dat artikel 2:31, lid 1 onder b Wabo geen grondslag is voor de onderhavige wijziging van de voorschriften. Daarnaast geldt dat op grond van artikel 2:31, lid 2 onder b Wabo het niet mogelijk is aan cliënte op te leggen dat de traditionele stallen 5 boven en 6 en de stallen 4 rechts, 5 links en 12 uiterlijk 21 februari 2021 moeten zijn voorzien van een erkend huisvestingssysteem. De reden daartoe is dat de grondslag van de aanvraag op basis waarvan de vergunning destijds is verleend thans wordt verlaten. Cliënte zal u dit nader toelichten. Wijziging van de vergunningvoorschriften is uitsluitend mogelijk als de grondslag van de aanvraag op basis waarvan de vergunning is verleend niet wordt verlaten. Dit betekent derhalve dat slechts in beperkte mate mogelijkheden bestaan om ambtshalve in een vergunning ter bescherming van het milieu geurreducerende maatregelen voor te schrijven. In dit geval is echter sprake van zeer ingrijpende voorzieningen die leiden tot een andere bedrijf(voering). Het voorschrijven van een erkend huisvestingssysteem met het hoogst mogelijke geurverwijderingsrendement, zoals opgenomen in de meest recentelijk gepubliceerde Regeling geurhinder en veehouderij ten tijde van de vergunningverlening, kan gezien worden als het voorschrijven van ingrijpende voorzieningen.

Door het voorschrijven van deze maatregel zal het gehele ventilatiesysteem van de in de inrichting aanwezige genoemde stallen namelijk moeten worden gewijzigd. Daarnaast is sprake van een maatregel die zeer hoge investeringen met zich meebrengt. Cliënte stelt zich op het standpunt dat de voorgeschreven maatregel, mede gelet op de hiermee gemoeide financiële investeringen, dermate ingrijpend is dat deze niet kan worden voorgeschreven zonder dat de grondslag van de aanvraag van de vergunning van 22 augustus 2013 wordt verlaten. Toepassing van artikel 2.31, lid 2, onder b van de Wabo kan er derhalve ook niet toe leiden dat, zoals in onderhavige situatie, een andere inrichting ontstaat dan waarvoor vergunning is verleend.

Het is vaste jurisprudentie dat het voorschrijven van een ander huisvestingssysteem dermate ingrijpend is, mede gelet op de hiermee gemoeide financiële investeringen, dat daarmee de grondslag van de aanvraag om eerder verleende vergunning wordt verlaten. Nu uw college voor de verschillende stallen een ander huisvestingssysteem voorschrijft, is sprake van een ingrijpende wijziging omdat er een andere inrichting zal ontstaan dan waarvoor op 22 augustus 2013 een veranderingsvergunning is verleend. Uw college heeft dit miskend.

Ad 4

Reeds onder ad 3 hebben wij gesteld dat het voorschrijven van luchtwassers op traditionele stallen die niet voldoen aan de best beschikbare technieken uit de aangehaalde BBT-conclusie, namelijk de op 21 februari 2017 door de Europese Commissie gepubliceerde nieuwe BBT-conclusies voor intensieve pluimvee- en varkenshouderijen, juridisch toegelaten is.

De aanvraag is bepalend voor wat het bevoegd gezag kan vergunnen met een omgevingsvergunning voor een inrichting. Uitgangspunt is dat de bij het verlenen van omgevingsvergunning voor een veehouderij dan wel het wijzigen daarvan de grondslag van de aanvraag niet wordt verlaten.

Met andere woorden: de grondslag van de aanvraag mag niet worden verlaten. In verband met de jurisprudentie van de ABRS is destijds in de Wet milieubeheer (Wm) bepaald dat wanneer niet door wijziging van de vergunning op grond van art. 8.22 Wm kan worden bewerkstelligd dat in de inrichting (op termijn) weer ten minste de beste beschikbare technieken zullen worden toegepast, de voor die inrichting verleende vergunning moest worden ingetrokken (art. 8.25 lid 2 onderdeel a Wm (oud)). Laatstgenoemde bepaling is omgezet in art. 2.33 lid 1 onderdeel b Wabo. De regering acht dit een ongewenste situatie. Zij benadrukt dat het de bedoeling is van art. 2.31a om 'een omslag in de jurisprudentie te bewerkstelligen, een benadering die mede is ingegeven door de nieuwe EU-richtlijn inzake industriële emissies' (Kamerstukken II 2011/12, 33135, 3, p. 10-12). Met art. 2.31a lid 1 Wabo is het bevoegd gezag bij het wijzigen van een omgevingsvergunning op grond van de Wabo niet langer gebonden aan de grondslag van de oorspronkelijke aanvraag om vergunning. Hiermee wordt een in de praktijk ervaren, door de jurisprudentie opgeworpen belemmering bij het actualiseren van vergunningen voor inrichtingen weggenomen, waar wel technische mogelijkheden tot verbetering van het milieu beschikbaar zijn. Artikel 2.31a Wabo stimuleert volgens de regering de toepassing van nieuwe, schonere ontwikkelingen, binnen de grenzen van wat economisch haalbaar is. Art. 2.31a lid 1 moet wijziging van de vergunning eenvoudiger maken en intrekking van de omgevingsvergunning minder snel in beeld brengen (Kamerstukken II 2011/12, 33135, 3, p. 11-12). De vergunninghouder kan zich bij wijziging van de vergunning op grond van art. 2.31a lid 1 niet beroepen op verkregen rechten (zie art. 2.6 lid 3 Wabo) (Kamerstukken II 2011/12, 33135, 3, p. 12).

Voor wat betreft het standpunt van reclamant met betrekking tot de hoge investeringen die zij moet gaan maken om de voorgeschreven voorzieningen te treffen is ons standpunt als volgt.

Zoals de ABRS eerder heeft overwogen (uitspraak van 20 december 2006 in zaak nr. 200603446/1; www.raadvanstate.nl) wordt in de definitie van beste beschikbare technieken in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer, inmiddels artikel 1.1, lid 1 van de Wabo, de economische en technische haalbaarheid van een techniek uitsluitend gekoppeld aan de bedrijfstak waartoe de inrichting behoort.

Er wordt geen koppeling gelegd met de inrichting zelf. De individuele economische mogelijkheden van de drijver van de inrichtingen kunnen daarom geen rol spelen bij de toepassing van de beste beschikbare technieken als bedoeld in artikel 8.11, derde lid, van de Wet milieubeheer, inmiddels 2.14 Wabo. De financieel-economische situatie van reclamant kan derhalve geen argument zijn om de luchtwassers op de twee traditionele stallen niet te plaatsen.

5. BBT en geur

5.1 Geurbeheersplan niet noodzakelijk

In BBT 12 wordt ingegaan op de elementen behorende bij het opzetten/ uitvoeren en regelmatig evalueren van een geurbeheersplan, als onderdeel van het milieubeheerssysteem (BBT 1). BBT 12 is alleen toepasbaar in gevallen waar geurhinder bij gevoelige receptoren wordt verwacht en/of is onderbouwd. In overeenstemming met BBT 12 heeft uw college een voorschrift (6.1.3) in het ontwerpbesluit opgenomen dat voor wat betreft de varkenshouderij een geurbeheersplan moet worden opgesteld. Volgens uw college is de reden daartoe dat bij cliënte sprake is van een situatie waarin geurhinder bij gevoelige receptoren zich heeft voorgedaan c.q. voordoet en is bevestigd. Door uw college wordt verwezen naar de uitspraak van de rechtbank Gelderland (ECLI:NL:RBGEL:2019:639). Deze uitspraak is inmiddels echter achterhaald, omdat de Afdeling bestuursrechtspraak op 22 juli 2020 heeft geoordeeld dat als wordt voldaan aan de Wgv, ervan moet worden uitgegaan dat er geen geurhinder bij gevoelige objecten kan worden verwacht. Een geurbeheersplan is dan niet nodig. Dit blijkt uit de volgende overweging van de Raad van State: "Aangezien in de aangevraagde situatie wordt voldaan aan de Wgv en die wet het exclusieve toetsingskader vormt voor de beoordeling van geurhinder vanwege de stallen van de inrichting, kon het college de gevraagde vergunning niet weigeren vanwege de geuremissies vanuit de stallen van de inrichting en kon het college geen lagere geurbelasting eisen door het voorschrijven van een geurbeheersplan. Daardoor zou feitelijk de Wgv buiten toepassing worden gelaten. Dit betekent dat als wordt voldaan aan de Wgv, ervan moet worden uitgegaan dat er geen geurhinder bij gevoelige receptoren wordt verwacht en/of is onderbouwd, zodat BBT 12, het opzetten van een geurbeheersplan, niet toepasbaar is. Het college heeft dan ook terecht geen geurbeheersplan, gericht op het voorkomen en verminderen van geuremissies vanuit de stallen van de inrichting, voorgeschreven." Dit geldt ook bij toepassing van de 50% regeling voor geur, zoals bedoeld in artikel 3, lid 4 Wgv. In geval van cliënte voldoet de aangevraagde situatie aan de Wgv, waardoor geen geurbeheersplan kan worden vereist.

Ad 5.1

De situatie zoals die zich voordoet in de casus waarop de aangehaalde uitspraak van de ABRS van 22 juli 2020 betrekking heeft, is een geheel andere casus dan zoals die zich in onderhavige situatie voordoet. In de aangehaalde casus is er sprake van een beslissing op een vergunningsaanvraag (voor het oprichten van een nieuwe stal, het aanbrengen van luchtwassers op twee bestaande stallen en een toename van het aantal varkens) waarbij door te treffen maatregelen (overigens met het inmiddels ongeldige geurverwijderingsrendement van 85 %) de geurbelasting bij de woning in kwestie afnam van 11,5 OUe/m³ naar 9,4 OUe/m³. Hierdoor werd voldaan aan artikel 3, vierde lid van de Wgv. Omdat er volgens de ABRS in die aangevraagde situatie werd voldaan aan het wettelijke toetsingskader van de Wgv en dat daarin de geurbelasting op de woning in kwestie vermindert ten opzichte van de bestaande situatie, bestond er geen reden om een lagere geurbelasting te eisen door het voorschrijven van een geurbeheersplan.

In casu is geen sprake van een vergunningsaanvraag die voldoet aan de Wgv en waarbij de geurbelasting door een toe te passen luchtwastechniek bij een woning afneemt.

Er is sprake van een zwaar overbelaste bestaande geursituatie die niet voldoet aan de geurnormering uit de Wgv. Die overbelaste situatie is door de gewijzigde geurverwijderingsrendementen in de Rgv louter groter geworden dan reeds in 2013 bestond. Er is derhalve sprake van een bestaande overbelaste situatie. BBT 12 (opzetten geurbeheersplan) is alleen toepasbaar in gevallen waar geurhinder bij gevoelige receptoren wordt verwacht en/of is onderbouwd.

Het feit dat de geurnormering uit de Wgv ruim wordt overschreden, zeker gezien de momenteel geldende geuremissiefactoren, impliceert dat er sprake is van geurhinder, zowel onderbouwd door het heersende geurklachtenpatroon, alsmede door de berekende geurbelasting welke de normen uit de Wgv ruim overschrijdt. Mocht overigens in casu wel sprake zijn van een aanvraag waarbij een uitbreiding met een stal of dieren zou plaats vinden, dan zou het met de nu geldende geurverwijderingsrendementen van luchtwastechnieken schier onmogelijk zijn om aan artikel 3, vierde lid van de Wgv te voldoen.

Als gevolg van de vergunde varkenshouderij 2013 (zie §2.1.3 van de considerans) wordt bij de bebouwde kom van Castenray een geurbelasting berekend van net boven de wettelijke geurnormering van 3 OUe/m³ en bij een groot aantal woningen aan de Venrayseweg, niet zijnde een woning behorende bij een andere veehouderij, een geurbelasting berekend van (ruim) boven de wettelijke geurnormering van 14 OUe/m³. Er worden bij deze woningen aan de Venrayseweg zelfs geurbelastingen berekend van boven de 20 - 30 OUe/m³. Dergelijke belastingen betekenen dat er sprake is van een slechte milieukwaliteit in de omgeving en ook (zware) overlast, daar kan de Wgv niks aan afdoen. Daar komt nog bij dat de omgeving van de inrichting niet alleen de effecten van de veehouderij maar ook nog van de mestverwerking ondervindt. Het hoeft geen uitleg dat de geurverspreiding als gevolg van de mestverwerking de totale geurbelasting in de omgeving als gevolg van de inrichting van reclamant niet positief beïnvloedt.

Een bestaande zwaar overbelaste geursituatie welke maar binnen de kaders van de Wgv tot stand is gekomen kan volgens het betoog reclamant nooit een reden zijn om BBT-maatregelen te verlangen, zoals een geurbeheersplan. Dat zou betekenen dat een IPPC-veehouderij die louter bestaat uit traditionele stallen van oudsher die nooit meer een vergunning aanvraagt en geuroverlast veroorzaakt nooit aan BBT hoeft te voldoen. Dit lijkt ons een onhoudbare en ondenkbare situatie. Daarbij denken wij dat het moeten voldoen aan BBT voortvloeit uit de IPPC-richtlijn en de daarop volgende Richtlijn Industriële Emissies (RIE) (geïmplementeerd in o.a. de Wabo, het Bor en de Mor) welke te allen tijde boven nationale wetgeving als de Wgv gaat. Nu geurhinder door de overbelaste situatie ter plekke van geurgevoelige objecten wordt onderbouwd door berekeningen en het geurklachtenpatroon, is BBT 12 van toepassing. De Wgv kent geurnormen, alsmede een systematiek om uitbreidingen van een inrichting die reeds tot een overbelaste geursituatie leiden met de 50/50 regeling toch nog te kunnen toestaan. Dit betekent echter geenszins dat er in die situaties geen sprake is van geurhinder, zoals bedoeld in BBT-conclusie 12. Volgens InfoMil doet zich een situatie waarbij BBT 12 toegepast zou moeten worden voor 'als bijvoorbeeld sprake is van een bestaande overbelaste situatie, een historie van klachten en/of de geurnorm net niet wordt overschreden'. In casu is er overduidelijk sprake van die overbelaste situatie en worden de normen uit de Wgv ruimschoots overschreden en is er een klachtenpatroon, dus is het zeer gerechtvaardigd te stellen dat er mogelijk geurhinder bij geurgevoelige objecten te verwachten is². De Wgv bepaalt immers niet of er sprake is van geurhinder. Het moeten hebben en volgen van een geurbeheersplan betekent overigens helemaal niet dat men aan strengere normen dient te voldoen dan die de Wgv stelt.

---

² Rechtbank Oost-Brabant, 7 januari 2020, ECLI:NL:RBOBR:2020:10

Het plan heeft veel te maken met het gedrag van de vergunninghouder en hoe dit zich uit ten aanzien van de omgang met klachten, het zoeken van de oorzaak van klachten en bijvoorbeeld het zorgen voor het deugdelijk functioneren van de voorzieningen binnen de inrichting die geurverspreiding dienen te voorkomen dan wel te beperken. Dit doet in het geheel geen afbreuk aan het exclusieve toetsingskader uit de Wgv.

5.2 BBT 13

In BBT 13 staan de technieken die minimaal moeten worden gebruikt om geuremissie en/of geureffecten te voorkomen of te verminderen. Het gaat om een combinatie van technieken. Per geval moet beoordeeld worden wat voor die specifieke situatie BBT is.

Ook hier geldt wederom dat in de aangevraagde situatie wordt voldaan aan de Wgv en die wet het exclusieve toetsingskader vormt voor de beoordeling van geurhinder vanwege stallen van de inrichting. In dit geval bestaat er dan ook geen aanleiding om op grond van BBT 13 te eisen dat sowieso de traditionele stallen 5 boven en 6 en de stallen 4 rechts, 5 links en 12 moeten worden voorzien van een erkende nageschakelde technieken met het hoogst mogelijke geurverwijderingsrendement. In casu wordt momenteel reeds voldaan aan BBT 13.

Verder geldt nog dat bij de traditionele stallen geen sprake is van een centraal ventilatiesysteem. Uit BBT 13 volgt juist dat een luchtwassysteem alleen toepasbaar is op bestaande installaties waar een centraal ventilatiesysteem wordt gebruikt. Daarnaast is deze techniek niet algemeen toepasbaar wegens hoge uitvoeringskosten. In het ontwerpbesluit is hiermee op geen enkele wijze rekening gehouden. Reeds om deze reden kan het onderhavige ontwerpbesluit niet worden vastgesteld.

Ad 5.2

Er wordt geenszins voldaan aan BBT 13 voor wat betreft de traditionele stallen. Zoals hierboven gesteld is er sprake van een geurbelasting in de omgeving welke (ruim) boven de normen van de Wgv uit gaat. Nu deze normen ter voorkoming van geurhinder zijn gesteld, betekent overschrijding hiervan dat geurhinder aan de orde kan zijn. Gezien de hoge geurbelasting die Ashorst veroorzaakt in de omgeving met een geurklachtenpatroon dat daar recht aan doet, kan moeilijk worden gesteld dat er geen sprake is van geurhinder in de omgeving van de inrichting. BBT 13 geeft aan dat *'In order to prevent or, where that is not practicable, to reduce odour emissions and/or odour impact from a farm, BAT is to use a combination of the techniques given below.'*

Uitgangspunt van deze BBT-conclusie is dus primair het voorkomen van geuremissies of indien dat niet uitvoerbaar is, het reduceren van geuremissies door een combinatie van de technieken uit te voeren zoals beschreven in BBT 13. Voorkomen van geuremissies is bepaald niet aan de orde in de situatie van Ashorst, het tegenovergestelde is aan de orde, namelijk een (zwaar) overbelaste situatie. Het zoveel als mogelijk reduceren van deze belasting is daarom het hoogst haalbare. Nu twee stallen traditioneel zijn (zonder luchtwassysteem) en er drie zijn voorzien van een luchtwasser met een geurverwijderingsrendement van slechts 30 % met andere maatregelen zijn wij van mening – in een situatie waar bij tot 30 O_{Ue}/m³ aan geurbelasting optreedt – dat in de combinatie van maatregelen waaraan voldaan moet worden - het hebben van een luchtwassysteem zoals een biowasser, biofilter of twee- of drietrapsluchtzuiveringssysteem in ieder geval een best beschikbare techniek is die binnen de inrichting voorzien dient te worden bij de twee traditionele stallen, mede in aanmerking genomen dat deze beide stallen nu ook enorm veel ammoniak emitteren en de BBT-techniek om geur te reduceren eveneens een BBT-techniek is om ammoniak te reduceren.

Een chemische wasser is ook een luchtwassysteem en in combinatie met andere maatregelen uit BBT 13 wordt er voldaan³ aan de BBT-conclusie voor wat betreft geurreductie. Hiertoe is voorschrift 1.3 opgenomen in dit besluit.

In de BBT-conclusies is volgens onderdeel 13 een combinatie van de daar genoemde technieken BBT. Één van de genoemde technieken is een luchtwasser. In dit besluit is conform de BBT-conclusies gekozen voor een combinatie van technieken, waaronder ook luchtwassystemen omdat de reeds aanwezige maatregelen tot op heden voor een (zeer) hoge geurbelasting in de omgeving zorgen. Wel hebben wij de mogelijkheid de te behalen geurreductie als gevolg van een (ander) luchtwassysteem dan vergund afgewogen tegen de milieuhygiënische nadelen daarvan, de kosten en het te behalen rendement en dat leidt tot het realiseren van een biologisch luchtwassysteem op de beide traditionele stallen, mede ook in aanmerking genomen dat er in die stallen niet wordt voldaan aan BBT 30 (ammoniakreductie), hier nu extreem hoge ammoniakemissies optreden en de BBT-maatregelen geur te reduceren overeen komen met de maatregelen om ammoniak te reduceren. Voor alle stallen gelden diverse andere maatregelen uit BBT 13 met uitzondering van een luchtwassysteem op de stallen waar dit reeds is gerealiseerd. Door de realisatie van deze luchtwassers op beide traditionele stallen en andere maatregelen zal de geurbelasting in de omgeving afnemen, alsmede ammoniakbelasting. Voor wat betreft de traditionele stallen blijven wij van mening dat hier terecht luchtwassers worden verlangd. In de uitspraak van de Rechtbank Oost-Brabant van 30 december 2019⁴ vinden wij hier ook bevestiging van: *“Eisers stellen verder dat ook een combinatie van technieken had moeten worden toegepast in de andere stallen. Dit betreffen allemaal traditionele stallen.*

De rechtbank stelt vast dat de aanvraag niet voorziet in wijzigingen van stallen 1 en 2 die redelijkerwijs zouden kunnen leiden tot een verslechtering van het milieu. De dieren aantallen in stallen 1 en 2 nemen immers af. Stal 3 wordt niet gewijzigd. Als verweerder zou verplichten tot het treffen van verdere maatregelen in deze stallen, treedt verweerder buiten de grondslag van de aanvraag. Dit betoog faalt.”

Nu in casu sprake is van een ambtshalve besluit ter voldoening aan BBT is het ons toegestaan om, anders dan in de genoemde uitspraak, de grondslag van de aanvraag te verlaten en dus deze traditionele stal wel aan BBT te laten voldoen. We realiseren ons dat dit een behoorlijke investering vergt van vergunninghoudster, maar deze is gezien de overbelaste situatie en de te behalen geur- en ammoniakwinst alleszins te verlangen, mede ook omdat wij de stallen met een bestaande chemische luchtwasser voor wat betreft het luchtwassysteem ongeroerd zullen laten.

6. Onvoldoende onderzoek

Destijds was bij het verlenen van de veranderingsvergunning van 22 augustus 2013 reeds sprake van een overbelaste situatie. Deze zogenoemde overbelaste situatie is onder andere ontstaan doordat in het verre verleden een op onderhavige locatie vergunde pluimveehouderij is overgegaan naar een varkenshouderij. Door de oprichting van de varkenshouderij met dierverblijven en verschillende huisvestingssystemen is de vergunde geuremissie afgenomen door gebruik te maken van de zogenaamde 50/50-regeling.

---

³ uitspraak Rb Oost-Brabant 30 december 2019, ECLI:NL:RBOBR:2019:7440: Op basis van BBT 13 van de BREF intensieve veehouderij is het een best beschikbare techniek om een combinatie van de technieken gebruiken die worden genoemd in BBT 13. De rechtbank stelt vast dat binnen stal 5 een combinatie van enkele technieken wordt gebruikt (het optimaliseren van de verwijdering van stallucht en het voldoende afstand in acht nemen tussen de boerderij/installatie en de gevoelige receptoren. Daarmee wordt voldaan aan BBT 13. Deze grond slaagt niet.

⁴ ECLI:NL:RBOBR:2019:7440

Door uw college wordt op geen enkele wijze onderbouwd dat er sprake is van een feitelijke hogere geurbelasting dan berekend. In dit geval kan niet enkel en alleen het standpunt worden ingenomen dat er sprake is van een overbelaste situatie. Zoals reeds bekend, voldoet de aangevraagde situatie immers aan de Wvg. Ook het argument dat de Regeling geurhinder en veehouderij is gewijzigd vanwege het lagere geurverwijderingsrendement van combi luchtwassers, biedt in dit geval geen toereikende motivatie. Dit volgt ook uit hetgeen onder punt 6 van deze zienswijzen staat vermeld. Voorts stelt cliënte zich op het standpunt dat er onterecht geen economische afweging is gemaakt in kosteneffectiviteit per luchtwasser. Zo brengt de vervanging van de luchtwasser van stal 12 maar een vermindering van 600 OU, terwijl cliënte daarvoor zeer hoge financiële investeringen moet verrichten. Van belang daarbij is dat het luchtwassersysteem van stal 12 nog recent is vervangen.

Een ander aspect waarmee uw college geen rekening heeft gehouden is dat het plaatsen van luchtwassers maar een beperkte relatie met de geurbelasting voor omwonenden heeft. De plaats van de luchtwasser, luchtsnelheid en uitstoothoogte zijn immers mede bepalend en worden in het ontwerpbesluit nergens vastgelegd. Ook daar heeft uw college onterecht geen onderzoek naar verricht. Het kan zomaar zijn dat een daling van de geuremissie met een andere plaats en lagere luchtsnelheid en uitstoothoogte op bepaalde geurgevoelige objecten in de omgeving een verhoging geeft van de geurbelasting. Verder geldt dat er op geen enkele wijze onderzoek is verricht naar andere beoordelingsaspecten zoals bijvoorbeeld geluid. Denkbaar is immers dat afhankelijk van de plaats en uitvoering van de luchtwasser (ventilatoren voor of na de wasser) op de verschillende stallen een toename van de geluidsbelasting zal ontstaan. Gelet op het vorenstaande is het onderhavige ontwerpbesluit onzorgvuldig voorbereid en onvoldoende gemotiveerd. Er is aldus sprake van strijd met artikel 3:2 jo. 3:4 jo. 3:46 Awb.

Ad 6

De geurbelasting als gevolg van een veehouderij dient te worden bepaald aan de hand van de Wgv en de Rgv. Dat betekent dat er per gehouden landbouwhuisdier en afhankelijk van het stalsysteem geuremissie-kentallen gelden waarmee verplicht gerekend moet worden en dus ook het uitgangspunt zijn voor de geurbelasting in de omgeving. Indien wij op dit moment de geurbelasting als gevolg van de inrichting dienen uit te rekenen dienen we van de huidige Rgv uit te gaan. Deze berekende waarde laat een (zwaar) overbelaste geursituatie in de omgeving zien. Nergens suggereren wij dat deze feitelijk nog hoger ligt, als dat al zo zou zijn, dan zou er niet aan de Rgv (geurverwijderingsrendementen) voldaan worden. Dat zou heel kwalijk zijn.

Een economische afweging behoeft niet gemaakt te worden, zoals eerder gesteld. In een BBT-techniek zijn kosten en baten reeds verdisconteerd, dat zit in de definitie van BBT.

Aangezien de traditionele stallen in het geheel geen luchtwassers bezitten, zal het effect op geur altijd aanzienlijk zijn, nu in de huidige situatie alle geur zonder behandeling naar de buitenlucht emitteert. De reductie hebben wij in paragraaf 3.3 van dit besluit ook laten zien. In principe geldt hetzelfde voor het vervangen van de chemische wassers door wassers met een hoger rendement. Dit heeft echter andere milieuhygiënische nadelen in de vorm van een hogere ammoniakemissie en bovendien wordt in deze stallen met een combinatie van maatregelen reeds voldaan aan BBT 13. De geurvracht welke de inrichting verlaat zal altijd lager zijn. Het luchtwassersysteem dient te voldoen aan de bijbehorende systeemomschrijving (BWL). Daar waar dit eisen stelt aan emissiehoogte en uitstroomsnelheid moet hier uiteraard van rechtswege (Activiteitenbesluit milieubeheer) aan voldaan worden. Daar waar hier geen eisen aan gesteld worden, is reclamant hier vrij in. Nu er in totaliteit minder geur zal emitteren vanuit de inrichting als gevolg van het toepassen van BBT 13, zal de emissiesnelheid en hoogte geen wezenlijk nadelige invloed kunnen hebben op de optredende geurbelasting, althans zal deze per saldo altijd verbeteren.

Geluidemissie vanuit de inrichting is geen wezenlijk milieuaspect, althans de huidige geluidbelasting voldoet (ruim) aan de richtwaarden daartoe, waarbij op grond van (indicatieve) referentiemetingen van het omgevingsgeluid vast gesteld is dat de dichtstbijzijnde woningen aan de Venrayseweg een hogere achtergrondbelasting ondervinden dan de belasting als gevolg van de inrichting van vergunninghoudster. Het is verder de verantwoordelijkheid van reclamant om aan haar vergunde geluidbelasting te voldoen. Bij luchtwassystemen zijn voldoende maatregelen toe te passen, zoals het bekleden van de binnenzijde van de wassers en de uitstroombopeningen van de wassers met noppenfolie/noppenschuim en dit uiteraard onderhouden, opdat er geen overmatige geluidemissie optreedt.⁵ Er zijn voorshands dan ook geen enkele concrete aanwijzingen dat er niet voldaan zou kunnen worden aan de geldende geluidbelasting.

7. Geen noodzaak

Rekening houdend met de gewijzigde Rgv van 19 juli 2018, is uw college van mening dat de vergunde geuremissie vanwege het lagere verwijderingsrendement van de combiwassers is toegenomen van 176.713,2 OÜe/S naar 214.206,4 OÜe/S. In dat kader heeft uw college in onderhavig ontwerpbesluit een tabel opgenomen waarin zowel de vergunde emissiefactoren als met grijs gearceerde de gewijzigde emissiefactoren voor geur en ammoniak en de consequenties voor de vergunde geur- en ammoniakemissie, zijn opgenomen. Cliënte stelt zich op het standpunt dat voor haar bedrijfssituatie een veel hoger geurreductiepercentage wordt gehaald dan hetgeen thans in de regelingen is opgenomen. Dit betekent dat de gecombineerde luchtwassers een veel hoger rendement halen dan hetgeen in de wijzigingen is opgenomen. Cliënte is dan ook van mening dat de aanpassing van de Rgv en Rav rechtens niet juist zijn, omdat er volstrekt onvoldoende onderzoek is verricht door de WUR naar de bewuste aanpassing. In geval van cliënte worden er betere resultaten behaald. Op grond hiervan stelt cliënte zich uitdrukkelijk op het standpunt dat de aanpassing van de Rgv en Rav haar niet kan worden tegengeworpen en dat er nog gewoon gerekend moet worden met de oude reductiepercentages, en zo niet, dan in ieder geval hogere percentages dan thans in de Regeling zijn opgenomen. Thans heeft de Minister geurverwijderingsrendementspercentages vastgesteld, waarvan vast staat dat die wel worden gehaald, voorlopig op nieuwe geurverwijderingsrendementsmetingen. Het nadeel van deze keuze is dat in geval van cliënte hogere rendementen worden behaald, waardoor de regeling thans voor cliënte onterecht streng uitpakt. De minister heeft de feitelijke vaststelling van het mogelijk hogere rendement van de combiwassers uitgesteld tot een later moment, in afwachting van nader onderzoek, uit voorzorg voor het milieu. De minister heeft zelfs eerder kenbaar gemaakt te streven naar een spoedige aanpassing van de regeling. Dit volgt ook uit de rechtspraak. Vanwege het feit dat thans veel discussie bestaat omtrent de aangepaste normen en het onderliggend wetenschappelijk onderzoek daartoe, bestaat er een aanzienlijke kans dat de vigerende normen wederom positief worden bijgesteld. Het betreft derhalve een tijdelijke verhoging van de normen waar nu onterecht de aanpassing van de stalsystemen op is gebaseerd. Gelet op voorgaande, is het standpunt van uw college dat de vergunde geuremissie is toegenomen naar 214.206,4 OÜe/s evident onjuist. Nu cliënte in haar bedrijfssituatie een veel hoger geurreductiepercentage haalt, bestaat thans geen noodzaak om de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften te wijzigen. In dit geval wordt het effect van de aanpassing van de normen schromelijk overdreven. Uw college heeft dit miskend.

---

⁵ ABRS 18 juli 2012, 201009631/1/A4

Ad 7

Daar waar het reclamant eerder goed uitkwam te stellen dat de Wgv (en de daarvan afgeleide Rgv) het exclusieve toetsingskader is voor de geurbelasting als gevolg van een veehouderij, lijkt reclamant daar nu toch op terug te komen door te stellen dat de geurverwijderingsrendementen welke in de Rgv zijn opgenomen niet als uitgangspunt mogen dienen bij de berekening van de geurbelasting als gevolg van de varkenshouderij binnen de inrichting van Ashorst.

De Rgv is een algemeen verbindend voorschrift. De vraag naar de verbindendheid van algemeen verbindende voorschriften wordt door de rechter exceptief getoetst. De rechter onderzoekt eerst of het voorschrift in strijd is met een hogere regeling (een wet of een internationaal verdrag). In een recente uitspraak van de Rechtbank Oost-Brabant van 28 januari 2020, ECLI:NL:ROBR:2020:423 oordeelt de rechtbank als volgt over de gewijzigde geurverwijderingsrendementen in de Rgv:

'De rechtbank is echter ook van oordeel dat op basis van de steekproef, de bevindingen van de WUR over het werkingsprincipe van de combiwassers en de overige metingen, de Minister zich in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het voldoende aannemelijk is dat de combiwassers niet het geurverwijderingsrendement halen waar de oude Rgv van uit ging. De Minister heeft een voldoende verklaring gegeven voor de verkeerde bepaling van de rendementen van combiwassers in de oude Rgv. Dit kan zijn veroorzaakt doordat de rendementen veelal in Duitsland zijn bepaald onder andere omstandigheden (andere stallen met een hogere ventilatiecapaciteit).'

'De rechtbank beseft dat de Minister door de bevindingen in de Evaluatie voor een duivels dilemma is geplaatst. De Minister had ook de mogelijkheid om de Rgv pas te wijzigen nadat conform het geëigende meetprotocol nieuwe geurverwijderingsrendementspercentages waren bepaald. Het nadeel van deze keuze zou zijn geweest dat in de tussentijd vergunningen hadden kunnen worden verleend op basis van de oude geuremissiefactoren waarvan aannemelijk is dat die niet kloppen. Dat had kunnen leiden tot nadelige gevolgen voor omwonenden en het milieu. Met het oog op dit nadeel heeft de Minister geurverwijderingsrendementspercentages vastgesteld, waarvan vast staat dat die wel worden gehaald, vooruitlopend op nieuwe geurverwijderingsrendementsmetingen. Het nadeel van deze keuze is dat in de praktijk mogelijk hogere rendementen worden behaald, waardoor de regeling streng voor initiatiefnemers kan uitpakken. Gelet op de technische complexiteit van dit dilemma is de rechtbank van oordeel dat de Minister in redelijkheid heeft kunnen besluiten de Rgv te wijzigen en uit voorzorg de geuremissiefactoren van combiwassers gelijk te stellen met die van enkelvoudige wassers. De Minister stelt feitelijk de vaststelling van het mogelijk hogere rendement van combiwassers uit tot een later moment, in afwachting van nader onderzoek, uit voorzorg voor het milieu. Hoewel een meer evenwichtige regeling nadrukkelijk de voorkeur verdient, kan de rechtbank begrijpen dat de Minister het voorzorgbeginsel zwaar laat wegen, waarbij meespeelt dat de Minister ter zitting heeft aangegeven dat hij streeft naar een spoedige aanpassing van de regeling. De rechtbank ziet daarom geen aanleiding de wijziging van de Rgv onverbindend te verklaren. De rechtbank ziet evenmin aanleiding in dit geval de Rgv buiten toepassing te laten, omdat dit teveel indruist tegen de dwingend voorschreven wijze waarop volgens de Wgv de geurbelasting van een veehouderij moet worden bepaald.'

De gewijzigde Rgv is dan ook terecht als uitgangspunt genomen bij de berekening van de geurbelasting. Overigens was deze geurbelasting in de omgeving van de inrichting van reclamant op grond van de geurverwijderingsrendementen uit de 'oude Rgv' reeds zodanig hoog dat sprake was van een overbelaste situatie. De lagere geurverwijderingsrendementen hebben dit alleen maar verergerd. De hoeveelheid gevalideerde geurklachten kunnen deze overbelaste situatie alleen maar bevestigen. Het is ons onduidelijk waar reclamant zich op baseert indien zij stelt dat de geurbelasting als gevolg van haar activiteiten (veel) lager zou liggen dan op grond van de Rgv is te verwachten.

Zo ontbreken er geurmetingen en/of geuronderzoeken waarop dergelijke stellingen gebaseerd kunnen worden. Hoe dan ook, wij dienen uit te gaan van het algemeen verbindend voorschrift bij de berekening van de geuremissie als gevolg van de activiteiten binnen de inrichting van reclamant. Het voorgaande doet evenmin af aan de vaststelling dat er binnen de inrichting sprake is van een tweetal traditionele stallen zonder luchtwassysteem. Nu zowel op grond van de 'oude' en de 'nieuwe' Rgv er sprake is van een overbelaste situatie met dito klachtenpatroon, is dit besluit naar onze mening rechtmatig en geeft het gevolg aan onze plicht ervoor te zorgen dat de vergunning van reclamant voldoet aan de in aanmerking komende BBT's.

8. Overige vergunningen

Opmerkelijk is dat uw college nieuwe voorschriften voorschrijft zonder rekening te houden met andere eventuele vergunningen die verleend moeten worden. Doordat in de traditionele stallen een centrale afzuiging zal moeten worden gerealiseerd alvorens een luchtwassysteem kan worden aangelegd, is ook een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen noodzakelijk. Ook dit zal bij de wijziging van de voorschriften moeten worden betrokken.

Een ander belangrijk punt is dat uw college niets vermeldt over een natuurbeschermingswetvergunning welke verleend zal moeten worden ingeval huisvestingssystemen worden aangepast. In dat geval is immers sprake van een wijziging van het project en haakt de Wnb-vergunning aan bij onderhavige besluitvorming. In het ontwerpbesluit staat ten aanzien van vorengenoemde onterecht niets vermeld. Hieruit maakt cliënte op dat er sprake is van onzorgvuldige besluitvorming op grond van artikel 3:2 Awb.

Ad 8

Het is voorbarig om te stellen dat het realiseren van een luchtwassysteem in de traditionele stallen zonder meer vergunningsplichtig is voor het onderdeel bouwen. Het centrale afzuigstelsel kan immers volledig inpandig gerealiseerd worden waarbij:

- a) geen verandering van de draagconstructie hoeft op te treden;
- b) geen verandering van de (sub)brandcompartimentering aan de orde hoeft te zijn;
- c) geen uitbreiding van de bebouwde oppervlakte plaats vindt en;
- d) geen verandering van het bouwvolume optreedt.

Dergelijke verbouwingen zijn op grond van artikel 3, onderdeel 8 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht vergunningsvrij.

Verder is het mogelijk om een bijgebouw in het achtererfgebied vergunningsvrij (Bijlage 2 Bor) te realiseren. Ook op deze wijze kan een wasser voor het onderdeel bouwen vergunningsvrij gerealiseerd worden.

Nu op voorhand zeker niet zonder meer een bouwvergunning noodzakelijk is, kunnen wij middels dit besluit hier ook geen oordeel over geven. Wij kunnen een bouwvergunning alleen maar afgeven op grond van een aanvraag en deze niet ambtshalve vergunnen, zonder het bouwplan te kennen. Nu wij reclamant verplichten de BBT-maatregelen uit te voeren, kan zij, indien dit nodig blijkt te zijn, daartoe een 'bouwvergunning' aanvragen. Nu wij begrijpen dat hiervoor meer tijd nodig kan zijn dan tot 21 februari 2021, hebben wij de termijn verlengd tot 1 januari 2023.

Voor wat betreft de Wet natuurbescherming (Wnb) heeft te gelden dat de maatregelen die wij nu opleggen louter een (zeer) positief effect hebben op de belasting van beschermde Natura 2000-gebieden. De ammoniak- en stikstofdepositie zal door het treffen van BBT-maatregelen alleen maar lager worden (we verplichten vergunninghoudster immers niet de chemische wassers te vervangen door biologische wassers met meer ammoniakemissie). Dat betekent dat er, hoe dan ook, voldaan wordt aan de op grond van de vigerende Wnb-vergunning vergunde depositie.

Nu dit besluit louter gunstige gevolgen heeft voor de beschermde natura 2000-gebieden is er geen noodzaak tot het aanvragen van een Wnb-vergunning. Van aanhaken is überhaupt geen sprake, nu er geen sprake is van een aanvraag, maar van een ambtshalve wijziging. Dat wordt door reclamant miskend. Wettelijk gezien is de 'aanhaakplicht' als volgt vormgegeven. De natuurtoestemming verloopt via artikel 2.1, eerste lid, sub i, van de Wabo. De activiteiten waarvoor een vergunning zoals in dat artikel aangegeven geldt, zijn uitgewerkt in het Bor. Zo is in artikel 2.2aa van het Bor opgenomen dat een toestemming op grond van de Wnb een activiteit is zoals bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, sub i, van de Wabo.

Samengevat weergegeven, bepaalt artikel 2.2aa van het Bor dat een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder i, van de Wabo nodig is als sprake is van:

- Een project waarvoor een vergunning ingevolge artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb (gebiedsbescherming) nodig is, maar deze vergunning niet is aangevraagd of verleend;
- Een handeling waarvoor toestemming ingevolge de artikelen 3.1, 3.5 of 3.10, eerste lid, van de Wnb (soortenbescherming) nodig is, maar deze niet is aangevraagd of verleend.

Indien voor de activiteit geen (andere) omgevingsvergunning is vereist, dan kan er (logischerwijs) ook niet aangehaakt worden. Artikel 2.2aa Bor bevat immers slechts een omgevingsvergunningplicht indien voor de activiteit zowel een Natura 2000-vergunning of ontheffing beschermde soorten op grond van de Wnb nodig is en een (andere) omgevingsvergunning. Is de activiteit niet om andere redenen omgevingsvergunningplichtig, dan moet een separate Natura 2000-vergunning of ontheffing beschermde soorten worden aangevraagd.

Dit besluit kan overigens wel reden zijn om de verleende Wnb-vergunning aan reclamant ambtshalve aan te passen. Dat hoeft echter geenszins tegelijk met dit besluit te gebeuren. Het is tenslotte de plicht van reclamant zelf om aan de meest strenge van beide vergunningen (Wabo en Wnb) te voldoen. Bij het van kracht worden van dit besluit, zal dat de omgevingsvergunning op grond van de Wabo zijn (de ammoniakemissie als gevolg van de aanpak van de traditionele stallen zal immers flink verlagen als gevolg van het combi luchtwassysteem).

9. Belangenafweging

In het licht van al het voorgaande kan het ontwerpbesluit zoals die nu voorligt niet definitief worden vastgesteld. Cliënte verwijst in dit verband aanvullend op al het voorgaande naar artikel 3:4, lid 2 Awb. Er is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van cliënte. Er is op geen enkele wijze rekening gehouden met de gemoeide financiële investeringen die onderhavig ontwerpbesluit met zich meebrengen. Zo is er geen economische afweging gemaakt ten opzichte van hetgeen met de wijziging van voorschriften daadwerkelijk wordt bereikt. Het onderzoek dat aan onderhavig ontwerpbesluit ten grondslag ligt, is derhalve onvolledig en doet geen recht aan de bedrijfsbelangen van cliënte. Daarnaast geldt dat in casu geen sprake is van een voldoende milieubelang, omdat cliënte van mening is dat zij de reductiepercentages wel haalt, zodat geen sprake is van een toename van de geuremissie. Het definitief vaststellen van onderhavig ontwerpbesluit zet cliënte voor grote organisatorische en juridische alsook zeer grote financiële problemen. Mede gelet op de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit kan ook om deze reden het voorgestelde ontwerpbesluit niet worden vastgesteld.

Ad 9

Zoals reeds eerder overwogen, is een te treffen voorziening/maatregel die als BBT wordt aangemerkt een maatregel, die – kosten en baten in aanmerking genomen – economisch en technisch haalbaar in de bedrijfstak waartoe de inrichting behoort, kan worden toegepast. In dat opzicht is een economische afweging niet aan de orde.

Mocht de inrichting reeds voldoen aan BBT zonder de aanvullende voorwaarden die wij aan dit besluit hebben verbonden, dan achten wij de opgenomen BBT-maatregelen toch gerechtvaardigd, aangezien in de Wabo is opgenomen dat tenminste de beste beschikbare technieken worden toegepast. Onder bijzondere (lokale of bovenlokale) milieuomstandigheden kunnen in het belang van het bereiken van een hoog niveau van bescherming ook emissiegrenswaarden worden voorgeschreven, gebaseerd op technieken die verder gaan dan de beste beschikbare technieken. Een dergelijke situatie kan zich bijvoorbeeld voordoen indien milieukwaliteitseisen dreigen te worden overschreden (Kamerstukken II 2003/04, 29711, 3, p. 4). In art. 18 Richtlijn 2010/75/EU is bepaald dat wanneer dat nodig is met het oog op het behalen van een milieukwaliteitsnorm, strengere voorwaarden aan een vergunning gesteld moeten worden dan die overeenkomen met de beste beschikbare technieken. In casu, is zoals reeds meerdere malen is betoogd, sprake van een (zwaar) overbelaste geursituatie bij geurgevoelige objecten in de omgeving van de inrichting van reclamant als gevolg de activiteiten binnen de inrichting. De wettelijke geurnormen uit de Wgv worden (ruim) overschreden en het klachtenpatroon is ook navenant. Het woon- en leefklimaat is daardoor als 'tamelijk slecht' te kwalificeren. Deze situatie rechtvaardigt het om verder te gaan dan BBT strikt genomen zou vereisen.

Op grond van de geleverde informatie van vergunninghoudster van 5 januari 2021 hebben wij in alle redelijkheid, de belangen van haar en de omgeving tegen elkaar afwegend, de beslissing kunnen nemen om twee traditionele stallen (stal 5 en 6) te voorzien van een combi (met biologische wasstap) luchtwassysteem en voor het overige in alle dierenverblijven andere maatregelen te treffen die in BBT 13 zijn genoemd. Bovendien hebben wij de termijn waarbinnen de traditionele stallen dienen te zijn voorzien van een biologisch luchtwassysteem behoorlijk verruimd.

10. Nadeelcompensatie

Tot slot merkt cliënte op dat uw college in het ontwerpbesluit niets heeft vermeld over nadeelcompensatie. Cliënte is namelijk van mening dat de wijziging van de voorschriften gepaard gaat met een toekenning van nadeelcompensatie.

Ad 10

Naar huidig recht kan geen nadeelcompensatie worden verzocht voor schade die ontstaat door de werking van de regels van het Activiteitenbesluit. Als het gaat om het verlenen van omgevingsvergunningen voor milieuactiviteiten (dus ook aanpassen op grond van een BBT-conclusie), is bovendien een verzoek om nadeelcompensatie bij indirecte schade naar huidig recht uitgesloten. Als door een vergunninghouder directe schade wordt geleden, geldt volgens art. 4.2 lid 1 van de Wabo:

- a) er moet een causaal verband zijn,
- b) de schade moet redelijkerwijs niet, of niet geheel ten laste van de adressant van de beschikking horen te blijven,
- c) er wordt niet op andere wijze in schadevergoeding voorzien en d) de schadevergoeding wordt naar billijkheid bepaald.

Deze criteria lijken op de criteria die in art. 6.1 lid 1 van de Wro voor een tegemoetkoming in planschade worden genoemd. Opmerking verdient dat voor de toepassing van art. 4.2 van de Wabo de Circulaire schadevergoedingen relevant is.⁶ Daarin wordt onder meer vermeld dat schadevergoeding bij voorbaat is uitgesloten als het gaat om een besluit over een oprichtingsvergunning. Volgens de genoemde circulaire is schade vergoeding alleen aan de orde om een onevenredige last te voorkomen voor de vergunninghouder.

---

⁶ Stcrt. 1997, 246 en aanvulling Stcrt. 1998, 168, p. 9.

Internationaal bestaat overeenstemming over het beginsel 'de vervuiler betaalt': financieel-economische gevolgen van milieumaatregelen behoren volledig voor rekening te komen van de vergunninghouder. Toch kunnen zich situaties voordoen waarin het toepassen van dit beginsel tot onbillijkheden leidt: een bedrijf kan door een milieubesluit in vergelijking met concurrenten een onevenredige last ondervinden. Er is sprake van een onevenredige last als de concurrentieverhoudingen wezenlijk worden verstoord. Die last zal veelal bestaan uit relatief hoge en zwaarwegende kosten voor 'bovennormale' voorzieningen. 'Bovennormaal' vergeleken met gangbare voorzieningen elders in ons land of in andere moderne industrielanden.

Het gaat volgens ons in casu niet om 'bovennormale' voorzieningen en nergens blijkt uit dat de concurrentieverhoudingen worden verstoord. Van bovennormale voorzieningen is geen sprake nu het om gangbare luchtwassystemen gaat in de veehouderijsector, die erkend zijn op grond van de Rgv en bovendien op basis van de Europese BBT-conclusie als BBT-maatregel zijn aangewezen waarbij economische haalbaarheid in de desbetreffende bedrijfssector een gegeven is. Zeker gezien het feit dat er sprake is van lokale 'tamelijk slechte' milieuomstandigheden door een overbelaste geursituatie als gevolg van de activiteiten van reclamant, zijn de maatregelen gerechtvaardigd en niet bovenwettelijk.

Er bestaat volgens ons geen enkele aanleiding om nadeelcompensatie toe te kennen.

5 Ambtshalve wijziging vigerende vergunningen

5.1 Revisievergunning van 25 februari 2008 (kenmerk 2006-175)

Door het voorliggende besluit actualiseren van de omgevingsvergunning en de hieraan voorafgaande besluiten welke betrekking hebben op de varkenshouderij is deze revisievergunning voor wat betreft de veebezetting niet meer actueel en correct. Wij hebben daarom de hierop betrekking hebbende bepalingen uit het besluit (dictum) en vergunningvoorschriften ingetrokken.

Verder hebben wij de voorschriften 9.4, 9.37 t/m 9.71 ingetrokken, omdat de in deze voorschriften opgenomen bepalingen inmiddels rechtstreeks zijn geregeld in het Activiteitenbesluit.

5.2 Veranderingsvergunning Fase 1 van 18 augustus 2011 en Fase 2 van 22 augustus 2013 (zaaknummer 2012-0543)

De op 18 augustus 2011 verleende fase 1 omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen en de op 22 augustus 2013 verleende fase 2 omgevingsvergunning vormen samen de omgevingsvergunning welke per 10 oktober 2013 onherroepelijk is geworden.

In §1.2 van de omgevingsvergunning fase 2 is in het besluit (dictum) opgenomen dat de aanvraag deel uitmaakt van de vergunning. Ook is in §1.2 een tabel opgenomen met de vergunde veebezetting, huisvestingssystemen en emissies.

Door het voorliggende besluit actualiseren omgevingsvergunning is de aanvraag van de fase 2 veranderingsvergunning niet meer actueel en correct voor zover deze betrekking heeft op de vergunde traditionele stal 5 boven en 6. Op grond van het actualiseren van de omgevingsvergunning en het nieuwe voorschrift 1.2 van §6.1.2 moet de stal worden voorzien van een erkende nageschakelde techniek met het hoogst mogelijke geurverwijderingsrendement, zoals opgenomen in meest recentelijk gepubliceerde Rgv.

In voorschrift 2.5 van de fase 2 veranderingsvergunning is opgenomen dat binnen de inrichting ten hoogste de in paragraaf 2.2 van de considerans opgenomen aantal aanwezige dieren per diersoort aanwezig mogen zijn. Gelet op bovenstaande hebben wij dit voorschrift ingetrokken.

De voorschriften 2.6 t/m 2.22 hebben wij ingetrokken, omdat de in deze voorschriften opgenomen bepalingen inmiddels rechtsreeks zijn geregeld in Activiteitenbesluit.

6 Nieuwe voorschriften

6.1.1 Houden van varkens

- 1.1 Binnen de inrichting mogen aanwezig zijn de in §2.1.3 van de considerans genoemde aantallen en soorten varkens in een huisvestingssysteem als onderdeel van een dierenverblijf (de stal).
- 1.2 Om te voldoen aan BBT 13 van de BBT conclusies Intensieve Veehouderij (BBT IV) moeten de huidige traditionele stallen 5 boven en 6 uiterlijk 1 januari 2023 zijn voorzien van een erkend huisvestingssysteem met het hoogst mogelijke geurverwijderingsrendement, zoals opgenomen in de meest recentelijk gepubliceerde Regeling geurhinder en veehouderij ten tijde van vergunningverlening (datum van dit besluit).
- 1.3 a. De dierenverblijven binnen de inrichting dienen uiterlijk 1 juli 2022 aantoonbaar aan de volgende voorwaarden te voldoen:
- de dieren en oppervlakken dienen droog en schoon gehouden te worden (bv. vermijden dat voeder wordt gemorst, het vermijden van mest in ligruimtes met gedeeltelijke roostervloer;
  - het emitterend mestoppervlak dient verkleind te worden (bv. gebruikmaken van metalen of kunststofroosters, kanalen met een beperkt blootgesteld mestoppervlak), met uitzondering van de traditionele stallen 5 boven en 6;
  - Uit alle dierenverblijven dient de mest regelmatig (1 maal per dag of een maal per 2 dagen) afgevoerd te worden naar een externe (overdekte) mestopslagplaats of de mestvergistingsinstallatie;
  - het strooisel in de dierenverblijven dient droog te zijn en onder aerobe omstandigheden gehouden te worden;
  - Het voerrantsoen dient zoveel als mogelijk uit gefermenteerde plantaardige ingrediënten te bestaan.
- b. Tot 1 juli 2022 dient vergunninghoudster zich maximaal in te spannen om zoveel als mogelijk aan de voorwaarden onder a te voldoen.

6.1.2 Milieubeheersysteem (MBS)

- 1.4 Uiterlijk 1 januari 2022 moet door vergunninghoudster een MBS zijn ingevoerd en inwerking hebben waarin de elementen 1 tot en met 11, met uitzondering van 10 zijn opgenomen, zoals beschreven in BBT 1 van de BBT-conclusies Intensieve veehouderij.

6.1.3 Geurbeheersplan varkenshouderij

- 1.5 In het geurbeheersplan als onderdeel van het MBS moeten in ieder geval staan:
- een overzicht van de geurbronnen en wanneer piekmissies kunnen optreden;
  - de genomen en te treffen maatregelen om geuremissies te voorkomen of verminderen (BBT 13);
  - de wijze van het opsporen van een geurbron;
  - een protocol voor de monitoring van geur (BBT 26);
  - een protocol hoe om te gaan met geurklachten;
  - een jaarlijkse evaluatie van geurincidenten en genomen maatregelen;
  - een jaarlijkse evaluatie van veranderingen in management die effect hebben op geur.

1.6 In het protocol hoe om te gaan met geurklachten moet in ieder geval staan:

- de acties waarmee de veehouder adequaat kan reageren op geconstateerde geurhinder;
- de manier van registreren;
- het controleren van de werking van aangebrachte geur reducerende maatregelen en als nodig actie nemen;
- het contact opnemen met de omgeving;
- het tijdelijk staken van bepaalde activiteiten bij warm en windstil weer;
- het evalueren van recente veranderingen in het management, zoals voer en reiniging en als nodig aanpassen;

De maatregelen uit het protocol moeten worden jaarlijks worden geëvalueerd en geactualiseerd.